

VERDENSMÅLENE IDEKATALOG

NGO'ernes idéer til politisk forandring i verdensmålenes navn

GLOBALT FOKUS

- Folkelige organisationers udviklingssamarbejde

Globalt Fokus er en samlende platform for danske foreninger og folkelige organisationer, engageret i internationale udviklings-, miljø- og humanitære aktiviteter.

Globalt Fokus arbejder for en mere retfærdig og bæredygtig verden, hvor mennesker kan leve fri for fattigdom og udøve deres menneskerettigheder, båret af et stærkt og mangfoldigt civilsamfund.

IDEKATALOG UDARBEJDET AF:
Globalt Fokus

Rysensteensgade 3, 3. sal
1564 København V
www.globaltfokus.dk
info@globaltfokus.dk

GRAFISK DESIGN:
Maja Wesnæs

TRYKKERI:
KLS Grafisk Hus A/S

FORORD

Når danskerne skal til folketingsvalg er det selve stadfæstelsen af vores demokrati. De danske borgere skal minimum hvert fjerde år tilkendegive deres tillid til de politikere, de mener, vil forvalte magten og retningen for Danmark på den bedst mulige vis. I en tid hvor adskillige kriser banker på vores dør, og hvor den stabile, multilaterale verdensorden opbygget om universelle menneskerettigheder slår flere og flere sprækker, er der mere end nogensinde behov for en vision, der modgår denne udvikling. Der er derfor også behov for visionære politikere, som vil skabe, bidrage til og drive bæredygtige løsninger for Danmark og verden frem.

2030-dagsordenen og de integrerede 17 verdensmål for bæredygtig udvikling er netop en sådan vision. Det er derfor naturligt for Globalt Fokus, at opnåelsen af verdensmålene i Danmark og globalt er udgangspunkt for dette idekatalog og for vores fælles anbefalinger op imod folketingsvalget 2019, samt til de nyvalgte politikere og regering på den anden side af valget.

Mit håb er, at man som nyvalgt politiker vil tage verdensmålene til sig og gøre dem til omdrejningspunkt i sit arbejde. Både fordi samfundet i større og større grad støtter op om verdensmålene, fordi fremtiden for de næste generationer afhænger af dem, og fordi verdensmålene kan bidrage til en mere holistisk forståelse af, hvordan verden hænger sammen. De kan bidrage til at forstå, hvordan de politiske beslutninger, danske politikere tager, kan have stor betydning – ikke kun for os selv, men også ude i verden. Den altoverskyggende klimakrise er et eksempel på, at den form for system- og samtænkning af politikker, som verdensmålene visualiserer, kan være helt afgørende for at skabe en bæredygtig og tryk fremtid for alle.

I Danmark ser vi i dag konturerne af en ny bevægelse centreret om verdensmålene. Lokale foreninger, virksomheder, kommuner, NGO'er, forskere og enkeltborgere tager i stigende grad målene til sig og forsøger i deres arbejde og personlige valg at rette deres handlinger mod at bidrage til en bæredygtig fremtid. Denne bevægelse må danske politikere naturligvis også støtte. Ja, faktisk bør initiativet komme fra de politikere, vi har givet lederskabet og ansvaret for at forvalte vores samfund.

I Globalt Fokus vil vi gøre vores bedste for at understøtte de kommende folkevalgte politikere, der vil levere politiske løsninger, som både har direkte, indirekte og afledte positive effekter for vores fælles miljø og klima; de politikere, som tager ansvar i arbejdet mod at sikre basale behov og menneskerettigheder for alle; og de politikere, der tager konkrete tiltag til at mindske ulighed og kæmper for finansiering af den vision, der ligger til grund for verdensmålene.

Politisk lederskab kræver mod. Verdensmålene viser os, hvad det er, vi skal gøre anderledes for at opnå en fremtid, hvor alle mennesker har mulighed for at leve et godt liv, og hvor vi samtidig respekterer planetens ressourcemæssige begrænsninger. Vi har visionen. I Globalt Fokus håber vi, at de politikere, der vælges til Folketinget i 2019, vil have det tilstrækkelige mod til at tage de nødvendige valg og fravalg, det vil kræve at nå verdensmålene inden år 2030. I dette idekatalog kan man lade sig inspirere til arbejdet med en række konkrete forslag fra Globalt Fokus' medlemmer.

God læselyst.

RASMUS STUHR JAKOBSEN,
Formand for Globalt Fokus

INDHOLDSFORTEGNELSE

BAGGRUND OG LÆSEVEJLEDNING	3
GENERELLE BUDSKABER	4
IDEER TIL POLITISK FORANDRING	6
LEAVE NO ONE BEHIND	8
 VERDENSMÅL 1 AFSKAF FATTIGDOM	10
 VERDENSMÅL 3 SUNDHED OG TRIVSEL	14
 VERDENSMÅL 4 KVALITETSUDDANNELSE	16
 VERDENSMÅL 5 LIGESTILLING MELLEM KØNNENE	22
 VERDENSMÅL 8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST	23
 VERDENSMÅL 10 MINDRE ULIGHED	24
 VERDENSMÅL 11 BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND	25
 VERDENSMÅL 12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION	26
 VERDENSMÅL 13 KLIMAINDSATS	29
 VERDENSMÅL 14 LIVET I HAVET	32
 VERDENSMÅL 15 LIVET PÅ LAND	33
 VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER	34
 VERDENSMÅL 17 PARTNERSKABER FOR HANDLING	43
KILDER	45

BAGGRUND OG LÆSEVEJLEDNING

BAGGRUND FOR IDEKATALOG

Dette idekatalog er udarbejdet af medlemmer under og sekretariat for Globalt Fokus i vinteren 2018-2019. Formålet med kataloget er at samle fælles input og konkrete anbefalinger til implementeringen af FN's verdensmål for Bæredygtig Udvikling. Idekataloget bidrager på den måde med en række politiske handlingsforslag, som nyvalgte politikere efter folketingsvalget i 2019 kan navigere ud fra i deres politiske arbejde både i Danmark og i Danmarks internationale engagement.

I efteråret 2018 besluttede Globalt Fokus' styregruppe¹⁾, at man som fælles politisk indsats op imod folketingsvalget ville give alle medlemsorganisationer muligheden for hver at bidrage med op til tre politiske anbefalinger til politiske initiativer, der indenfor rammen af 2030-dagsordenen vil bidrage til at fremme bæredygtig udvikling i Danmark og verden.

Udarbejdelsen af idekataloget er koordineret af Globalt Fokus' sekretariat, mens det er de enkelte bidragende organisationer, der står til ansvar for indhold og politiske budskaber i deres respektive anbefalinger.

Idekataloget er således en pakke af anbefalinger og forslag fra medlemsorganisationerne under Globalt Fokus til, hvordan en kommende regering og det kommende Folketing kan indføre og implementere politikker, der bidrager til at opnå verdensmålene. Idekataloget er opbygget af input fra de organisationer i civilsamfundet, som har haft mulighed for at bidrage med deres særlige og specifikke viden, og de anbefalinger, der indgår i kataloget, fokuserer derfor på de mål og delmål, organisationerne har den største ekspertise eller politiske ambitioner indenfor. Derfor er det ikke alle verdensmål eller delmål, der er dækket i kataloget.

LÆSEVEJLEDNING

Idekataloget indledes med tre overordnede politiske budskaber, som Globalt Fokus sætter i centrum for sit arbejde med verdensmålene op imod folketingsvalget 2019. Dernæst følger tre konkrete anbefalinger til integration af princippet om "Leave no one behind". Sidste del af idekataloget består af organisationernes anbefalinger indskrevet under det verdensmål, som det anbefalede politiske initiativ vil bidrage til opnåelsen af, skulle det blive vedtaget og implementeret. Verdensmålene er opdelt i 169 delmål, der knytter sig til de 17 hovedmål, og hver anbefaling i kataloget har et eller flere delmål under det samme verdensmål i fokus.

De 17 verdensmål og 169 delmål udgør en holistisk ramme, da de hver især er gensidigt afhængige; opnåelsen af et mål kan have positive eller negative konsekvenser for opnåelsen af andre mål. På den baggrund har Globalt Fokus' medlemsorganisationer både indsat specifikke delmål i fokus for deres forslag og delmål med relevans for forslaget.

Under hvert forslag er indsat logo fra organisationen bag forslaget samt kontaktoplysninger på den relevante medarbejder, der kan rækkes ud til for uddybning af forslaget. Sekretariatet har redigeret den endelige udarbejdelse af kataloget og skrevet afsnittet om generelle budskaber, metode og læsevejledning. De tre generelle anbefalinger mod opnåelsen af verdensmålene er indholdsmæssigt godkendt af Globalt Fokus' styregruppe, mens Globalt Fokus' formand, Rasmus Stuhr Jakobsen, har bidraget med forord.

GENERELLE POLITISKE BUDSKABER

2030-dagsordenen og opnåelsen af de 17 integrerede verdensmål for bæredygtig udvikling er en ambitiøs vision for verdens fremtid. Verdensmålene udstikker en kurs for, hvordan alle mennesker i verden kan få opfyldt deres essentielle behov, samtidig med at vi respekterer klodens fysiske begrænsninger. Verdensmålene er derfor i sin essens en plan for, at vi må gøre noget anderledes end hidtil.

Opnåelsen af verdensmålene er i høj grad en inkluderende og engagerende proces, der forudsætter samarbejde og partnerskaber på tværs af sektorer. Det kræver hårdt arbejde fra alle – ikke mindst fra verdens politikere, også her i Danmark. Som politikere, der udstikker kursen for Danmarks udvikling og for Danmarks engagement i verden, kan de spille en afgørende rolle i at tage de rigtige skridt, der kan gøre Danmark til et foregangsland for bæredygtighed og opnåelsen af verdensmålene. Herunder følger Globalt Fokus' overordnede anbefalinger til, hvordan danske politikere kan træffe de afgørende valg, der bidrager til opnåelsen af verdensmålene. Hver anbefaling eksemplificeres med nogle konkrete forslag til lovinitiativer eller politiske tiltag, som Globalt Fokus' medlemsorganisationer har bidraget med, og som udfoldes på de efterfølgende sider i idekataloget.

1. VIS POLITISK LEDERSKAB FOR OPNÅElsen AF VERDENSMÅLENE

Verdensmålene bliver ikke opfyldt i morgen, og de vil ikke blive opnået inden for én regerings levetid. Derfor er det afgørende, at danske politikere tør træffe valg, der viser politisk lederskab. At tage lederskab indebærer, at man tager de nødvendige beslutninger, der vil tjene den brede befolkning bedst på den lange bane. Det kræver mod at tage lederskab, for de nødvendige beslutninger er ikke altid populære i dag, men kan vise sig afgørende i et langsigtet perspektiv. Globalt Fokus mener, at verdensmålenes opnåelse kræver politikere, der tør tage det ansvar på sig, have langsigtede visioner og mod til at samarbejde - også på tværs af traditionelle politiske skel og på tværs af skiftende regeringer.

Netop politisk lederskab er der ifølge Red Barnet behov for, for at få nedbragt den stigende fattigdom blandt børn. På side 11 i dette idekatalog anbefaler organisationen derfor blandt andet, at danske politikere afskaffer fattigdomsydelser og kommer med klare målsætninger for, hvordan man opnår verdensmål 1 i Danmark.

Verdensmålene udkrystalliserer, at vi i Danmark er en del af et globalt fællesskab, hvor udfordringer nationalt også kan have negative konsekvenser globalt. I Danmark gælder det, at blandt andet vores globale fodaftryk på klimaet og vores forbrug har negative konsekvenser andre steder på kloden. For at overkomme de udfordringer, der har globale konsekvenser, kræver det hårde politiske prioriteringer og reformer i Danmark. At nå målene er et spørgsmål om politiske til- og fravalg, der løser de systemiske og strukturelle udfordringer.

Amnesty International Danmark anbefaler i den forbindelse på side 26, at man med fordel kan se nærmere på Danmarks offentlige indkøb. De har en enorm volumen og potentiale til at ændre produktion af varer både herhjemme og udenfor Danmarks grænser. Ved lovmæssigt at fastlægge bæredygtige principper for Danmarks offentlige indkøb kan vi bidrage til, at virksomheder producerer ansvarligt, men skal det lykkes, vil der ifølge Amnesty skulle træffes en række afgørende politiske valg i forbindelse med revideringen af udbudsloven i 2020.

2. BIDRAG TIL SIKRING AF (FORSKELLIGE FORMER FOR) FINANSIERING

Det er gennem flere undersøgelser af bl.a. FN fastslået, at en bæredygtig forandring af vores samfund kun opnås, hvis finansiering af de påkrævede forandringer tænkes ind. Flere og nye aktører skal i spil på den rigtige måde, og finansielle

reformer skal gentænkes. Særligt den private sektor og kommercielle midler har været fremhævet, idet virksomhederne både gennem ansvarlig adfærd og ved at bidrage med nye midler, kan være helt centrale i arbejdet for at nå verdensmålene. Det er glædeligt og vigtigt, at stadig flere private aktører ønsker at bidrage gennem finansiering eller nye tekniske løsninger. Omvendt er det afgørende, at politiske beslutningstagere husker vigtigheden af ikke-kommerciel finansiering, da denne form for finansiering indeholder en af nøglerne til at bidrage til opnåelsen af målene på globalt plan.

Ifølge Mellempolitisk Samvirke bør danske beslutningstagere for eksempel arbejde på at øge den ikke-kommercielle finansiering ved at støtte opbygningen af skattesystemer og progressiv beskatning i udviklingslandene. Som organisationen beskriver det på side 43 drejer det sig om nye tiltag såsom national formuebeskatning på 1% af skat på dollarmilliardærers formue, skat på finansielle transaktioner og skat på CO₂-udledning.

En anden form for finansiering, der er essentiel, og hvor danske politikere kan gå foran for at fremme opnåelsen af verdensmålene, er på klimaområdet. Care Danmark skriver på side 30, at Danmark på COP15 i 2009 og COP21 i 2015 sammen med 22 andre vestlige lande og Japan forpligtede sig til at betale sin *fair share* af finansiering af grøn omstilling og klimatilpasning i udviklingslande. Omregnet betyder det, at Danmark skal bidrage med 5 milliarder kroner om året, som samtidig skal være finansiering udover den normale udviklingsbistand. Et bidrag som danske politikere lige nu har besluttet ikke at levere.

3. TAG UD GANGSPUNKT I "LEAVE NO ONE BEHIND" PRINCIPPET

"Leave no one behind" ("ingen må lades tilbage") er et bærende princip i 2030-dagsordenen. Alle nationer og alle mennesker fra alle lag af samfundet skal kunne mærke opnåelsen af verdensmålene – verdensmålene skal nås for alle, ellers når vi dem slet ikke. Helt konkret står der i deklARATIONEN, at "*we will endeavour to reach the furthest behind first*"²⁾. Med fokus på at skabe bæredygtighed for alle og dermed modarbejde ulighed, fattigdom og negative konsekvenser på grund af klimaforandringer udgør princippet sammen med menneskerettigheder udgangspunktet og fundamentet for alt arbejde for bæredygtig udvikling.

Det er af central betydning, at danske beslutningstagere har dette princip for øje, når de træffer politiske beslutninger uanset politikområde. Det har nemlig betydning for de allersvageste og mest marginaliserede mennesker både herhjemme i Danmark og ude i verden. Derfor anbefaler Danske Handicaporganisationer eksempelvis på side 8, at danske beslutningstagere bør se nærmere på Danmarks udviklings- og humanitære strategi, "Verden 2030"³⁾ og redegøre for, hvordan udmøntningen af strategien målrettet bidrager til opfyldelse af princippet om, at ingen skal lades i stikken.

Princippet er også centralt for IWGIA, som på side 8 anbefaler, at man fra dansk side redegør for, hvordan Danmarks plads i FN's Menneskerettighedsråd aktivt vil blive brugt til at fremme menneskerettighederne for torturofre, kvinder og oprindelige folk – mærkesager i forbindelse med Danmarks kandidatur til rådet.

IDEER TIL POLITISK FORANDRING

Danmark kandiderede til Menneskerettighedsrådet på mærkesagerne torturofre, kvinder og oprindelige folk.

Siden da har der ikke været nogle udmeldinger om, hvordan Danmark vil bruge sit sæde til at fremme menneskerettighederne for disse grupper.

Det er essentielt, at Danmark har et klart sigte og en klar plan for, hvordan man gennem sit virke i Menneskerettighedsrådet vil fremme rettigheder for oprindelige folk, torturofre og kvinder.

POLITISKE ANBEFALING

- Redegør for, hvordan Danmarks plads i Menneskerettighedsrådet aktivt vil blive brugt til at fremme mærkesagerne, som Danmark kandiderede på (torturofre, kvinder, oprindelige folk)

IWGIA

Julie Koch, Direktør
jk@iwgia.org

Trods en lang periode med hidtil uset fattigdomsreduktion og vækst, så har uligheden siden 1980 været stigende, både mellem lande og indenfor landenes egne grænser og befolkninger⁴⁾. Den stigende ulighed koster og har været med til at reducere den fremgang, der ellers kunne være opnået⁵⁾. I modsætning til 2015-målene skal der ikke længere 'bare' fokuseres på gennemsnittet for hvordan udviklingen går. Med vedtagelsen af verdensmålene lovede de 193 medlemsstater, at de ville sikre at 'ingen skulle lades i stikken', og at man 'ville bestræbe sig på at nå de dårligst stillede først'. 'Leave no one behind'-princippet gælder på tværs af verdensmålene, og afspejler en bred erkendelse af, at det er nødvendigt med en specifik indsats for at få de dårligst stillede og de mest marginaliserede befolkningsgrupper med, så ingen denne gang lades i stikken.

POLITISKE ANBEFALING

- Redegør for hvordan udmøntningen af Verden 2030 målrettet bidrager til opfyldelse af princippet om, at ingen skal lades i stikken ('leave no one behind'-princippet).

DANSKE HANDICAPORGANISATIONER

Mette Müller Christensen, International Chef
mmk@handicap.dk

Princippet handler om ikke at slippe de mest sårbare ud af syne. Det handler om adgang for nødhjælpsarbejdere – både nationale og internationale – til at hjælpe mennesker i nød og sætter samtidig fokus på, at projekter i højere grad bør sætte kvalitet frem for kvantitet øverst på dagsordenen. Vi risikerer at tabe de mest udsatte mennesker, når vi stræber efter at nå så mange som muligt uden hensyntagen til, om projekterne faktisk gør en forskel for de mennesker, der har størst brug for hjælpen.

For at nå dem, der er allermost udsatte, betyder det i praksis, at vi som globale humanitære og udviklingsaktører (organisationer, stater, institutioner) kollektivt skal modarbejde ekstrem fattigdom, komme ulighed til livs, konfrontere diskrimination og sætte øget fart og fokus på at hjælpe de mest sårbare. Vi skal blive bedre til at indsamle data; analysere og dokumentere hvilke initiativer, der gør størst gavn; inddrage de mest sårbare i forundersøgelser og i design, implementering og monitorering af projekter; sikre at stater ikke diskriminerer sårbare grupper; favne de mest sårbare grupper til at tale deres sag overfor regeringer og magthavere; samt bidrage til forandring, der tilgodeser de mennesker, der befinder sig udenfor fællesskabet, eller som er mest sårbare.

Knap to milliarder mennesker lever i ekstrem fattigdom i lande, der er ramt af konflikt og naturkatastrofer. Disse mennesker udsættes for en dobbelt byrde. En vigtig gruppe at favne er kvinder i konflikt og katastrofer, som er ekstra sårbare i forhold til vold og diskrimination. Danske aktører skal bidrage til at hjælpe kvinderne på fode igen og italesætte deres kapacitet og styrker på alle relevante niveauer. Ligeledes vil vi ikke være passive vidner til, at millioner af mennesker dør af sult som følge af krige og naturkatastrofer. Der skal tænkes teknologiske løsninger ind i håndteringen af kriser, som kan hjælpe mennesker på fode igen (f.eks. give fattige mennesker støtte til genopbygning efter kriser og mulighed for at få en forsikring udbetalt, når konsekvenser af klimaforandringer rammer deres levebrød).

POLITISKE ANBEFALING

- Danske politikere skal promovere indsatser, der gavner og kommer de mest sårbare til gode. Der skal fokus på at sætte menneskers behov i centrum frem for internationale interesser og dagsordener, og vi skal styrke menneskers kapaciteter og egne ressourcer til at hjælpe sig selv på fode.
- Teknologiske fremskridt skal styrkes, såsom klimaforsikringer, der giver fattige mennesker mulighed for at komme på fode efter en katastrofe, samt udvikling af bedre mekanismer for dataopsamling, analyse og læring på, hvilke initiativer der gavner de mest sårbare grupper.
- Vold mod kvinder skal italesættes og handles på. Danmark skal ligeledes være fortalere for at forandring i fattige lande kun sker gennem at reducere diskrimination og fattigdom, styrket dialog og sårbare gruppers rettigheder og værdighed.

FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP

Dennis Solberg Kjeldsen, Head of Policy, Advocacy and Learning
dkje@dca.dk

VERDENSMÅL 1

AFSKAF FATTIGDOM

DELMÅL I FOKUS

Halver generel fattigdom

En kommende regering skal aktivt arbejde for at mindske fattigdommen i Danmark

Fattigdommen i Danmark er et problem, der er steget gennem de seneste to årtier. På blot to år er antallet af fattige steget med 25%. Helt op imod 65.000 børn i Danmark vokser nu op i fattigdom. Et menneskes opvækst har stor indflydelse på senere muligheder i livet, så konsekvenserne af fattigdom skal tages seriøst. For eksempel viser studier, at fattigdom i barndommen øger risikoen for at få en kortere uddannelse og deraf en lavere løn og ringere tilknytning til arbejdsmarkedet. Det viser sig også, at økonomisk fattige oftere har sværere ved at få råd til at spise varieret, købe nødvendigt tøj eller fodtøj og deltage i rekreative aktiviteter.

Med stigende fattigdom kommer også øget ulighed, som skader samfundet og dets hensigtsmæssige udvikling for alles bedste. Dette udfordrer bevarelsen af en stærk velfærdsstat, som Danmark ellers er kendt for, og som netop er det fundament, der skal sikre lighed og frihed for alle mennesker i samfundet. Fattigdom og ulighed hænger altså ofte sammen, hvilket udfordrer social sammenhængskraft, befolkningens sundhedstilstand og vækst der gavner alle.

Hvis løftet om at opnå delmål 1.2, hvor andelen af folk der lever i fattigdom inden 2030 skal halveres i henhold til nationale definitioner, skal indfries, kræver det en styrket indsats på området. Det er hertil afgørende at genindføre den nationale fattigdomsgrænse for bedst muligt at klarlægge hvor mange i Danmark, der lever i fattigdom, og dertil kunne udarbejde bedst mulige tiltag for at få dem ud af fattigdom og mindske ulighed.

POLITISKE ANBEFALINGER

- En kommende regering skal genindføre en officiel fattigdomsgrænse, da mere måling på området bedre vil sikre hensigten om at halvere andelen af folk, der lever i fattigdom i henhold til nationale definitioner.
- Med en bedre indsats overfor nedbringelse af fattigdom, vil det også bidrage til mere lighed i samfundet, hvilket en kommende regering bør prioritere til alles fordel.

MELLEMFOLKELIGT SAMVIRKE actionaid

MELLEMFOLKELIGT SAMVIRKE

Ditte Ingemann, Politisk Rådgiver
+45 4110 0139, di@ms.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

VERDENSMÅL 1

AFSKAF FATTIGDOM

DELMÅL I FOKUS

Halver generel fattigdom

Indfør sociale sikkerhedsnet

Indførelsen af fattigdomsydelser som kontanthjælpsloft, 225-regel og integrationsydelse (fremover selvforsørgelses- og hjemrejseydelse samt overgangsydelse) har en kæmpe betydning for antallet af fattige børn. Især kontanthjælpsloftet er skruet sammen, så det rammer enlige med børn ekstra hårdt.

Kurven for antallet af børn i fattigdom blev knækket efter, at den tidligere S-R-SF-regering i 2012 havde afskaffet 00'ernes fattigdomsydelser. I 2014 var antallet af 1-års fattige børn nede på under 35.000 – næsten det halve af det vi ser i dag! Seneste opgørelse fra Arbejdernes Erhvervsråd, som tager udgangspunkt i verdensmålsdefinitionen, viser, at antallet af fattige børn i Danmark er 64.500 i 2017.

Red Barnets frivillige er i tæt kontakt med udsatte børn og deres forældre, og de fortæller om, hvordan fattigdommen griber voldsomt ind i børnenes liv og ødelægger børnenes chancer for at udvikle deres fulde potentiale. De frivillige møder familier, der er blevet markant mere pressede de seneste år.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Afskaf alle fattigdomsydelserne (integrationsydelsen, kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen), og gør børneydelser ens for alle familier.
- Klar politisk målsætning om, at intet barn i Danmark skal vokse op i fattigdom ledsaget af en håndgribelig plan for, hvordan vi når dette (verdens)mål. Planen skal inkludere ny finansiering og nye typer helhedsorienterede indsatser 24-7-365 på tværs af sektorer og hvor alle børnenes afsavn fra fritidsliv, skole og hjem adresseres.

RED BARNET

Laust Leth Gregersen, Politisk Chef
+45 2155 2051, llg@redbarnet.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

Giv alle lige muligheder, og stop diskrimination

VERDENSMÅL 1

AFSKAF FATTIGDOM

DELMÅL I FOKUS

Giv lige rettigheder til ejerskab, teknologi og ressourcer

Det globale kapløb om økonomisk vækst og øget forbrug har negative konsekvenser for oprindelige folk. Deres territorier og jord bliver approprieret, taget fra dem, solgt eller brugt ulovligt af regeringer, private virksomheder og magtfulde individer.

Primært i Afrika og Asien medfører det tvangsforflytninger og andre former for menneskerettighedsovertrædelser, såsom nedbrænding af huse og endda drab i visse tilfælde.

Oftentimes har oprindelige folk svag juridisk beskyttelse til deres jord. Få lande i Asien og Afrika har ratificeret ILO-konventionen 169, der beskytter oprindelige folk, og meget få lande har juridisk anerkendelse og beskyttelse af oprindelige folk i lovapparatet. I de tilfælde hvor der er love, der beskytter deres rettigheder, implementeres de sjældent til fulde. Oprindelige folks kollektive ret til jord - som stipuleret i FN-erklæringen for oprindelige folk - bliver derfor sjældent anerkendt juridisk eller i praksis.

I Latinamerika har mange lande ratificeret ILO-konventionen. Dette til trods er oprindelige folks ret til jord i mange lande truet. Seneste grelle eksempel er Brasilien, hvor den nyvalgte præsident Bolsonaro tilsyneladende har gjort det til en mærkesag at svække oprindelige folks rettigheder.

Oprindelige folk udgør 5% af verdens befolkning men 15% af de fattigste.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Danske beslutningstagere bør sikre, at oprindelige folk og jordrettigheder er en central del af al relevant bilateral bistand. Relevante ambassader bør have viden om oprindelige folks situation og have klare planer for, hvordan de vil støtte op om deres rettigheder gennem diplomati og programarbejde.

IWGIA

Julie Koch, Direktør, IWGIA
jk@iwgia.org

VERDENSMÅL 1

AFSKAF FATTIGDOM

DELMÅL I FOKUS

Giv lige rettigheder til ejerskab, teknologi og ressourcer

Flygtninge hører til de mest udsatte grupper, når det kommer til fattigdom i Danmark. Flere undersøgelser – senest en rapport fra Institut for Menneskerettigheder – viser, at flygtninge på integrationsydelse lider store materielle og sociale afsavn, og de facto lever i fattigdom. Skærpede optjeningsregler, der forringer adgangen til visse sociale ydelser for nye borgere, rammer ligeledes flygtninge økonomisk og socialt, og stiller dem ringere end andre borgere i Danmark.

Erfaringen er, at de meget ringe økonomiske vilkår for de berørte personer og familier har negative konsekvenser for deltagelsen i det sociale liv i det omgivende samfund, og at de dermed skaber dårligere vilkår for integrationen. De berørte personer og familier oplever stort pres og er tvunget til at søge om hjælp til selv små men nødvendige enkeltudgifter, eksempelvis udgifter til medicin, tandbehandling, vintertøj til børn, transportudgifter, varme mv. Samtidig giver de lave rådighedsbeløb kommunerne vanskeligheder med at anvise boliger til en husleje, der kan betales med en integrationsydelse. For den enkelte er det stigmatiserende at søge om enkeltudgifter, og det kan være med til at cementere de berørte personer i en marginaliseret klientrolle.

Det er ligeledes urimeligt med optjeningskrav på ydelser for flygtninge, der ikke selv har valgt at flytte til Danmark, og ikke har mulighed for at have sparet op eller medbringe evt. optjente rettigheder fra deres hjemland.

Den lave integrationsydelse og ringe adgang til visse ydelser bidrager til en opdeling af samfundet, hvor udlændinge, herunder flygtninge, får ringere livsvilkår og muligheder end andre borgere i Danmark. Ringere livsvilkår for en bestemt gruppe af borgere risikerer at skade sammenhængskraften frem for at skabe grundlag for en positiv og frugtbar integration.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Afskaffelse af integrationsydelsen
- Afskaffelse af det 6-årige optjeningskrav på børne- og ungedyden for flygtninge
- Afskaffelse af egenbetaling på tolkebistand i sundhedsvæsenet

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP INTEGRATION

Mads Ted Drud-Jensen, Seniorrådgiver
mads.drud-jensen@drc.ngo

OGSA RELEVANT FOR

Indfør sociale sikkerhedsnet

Opbyg modstandsdugtighed mod katastrofer

Promover større social, økonomisk og politisk inklusion for alle

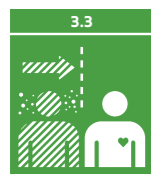
Giv alle lige muligheder, og stop diskrimination

VERDENSMÅL 3 SUNDHED OG TRIVSEL

DELMÅL I FOKUS

Bekæmp smitsomme sygdomme

Danmark skal være det første land i verden uden nye tilfælde af hiv

Vi har redskaberne til at gøre Danmark til det første land i verden uden nye tilfælde af hiv, men vi skal bruge dem rigtigt. Vi skal udvikle en strategi til bekæmpelse af hiv, der komplementerer FN's Verdensmål om at bremse udbredelsen af hiv i 2030. Den seneste handlingsplan, der har været omkring Folketingets sundhedsudvalg, er næsten otte år gammel. I den periode er der sket kvantespring på hiv-området, så det er på høje tid med en ny, fælles retning. En ny national strategi bør fokusere på tre punkter: 1) bred folkeoplysning, 2) målrettet forebyggelse og 3) tilgængelige testtilbud.

Folkeoplysning: Stigmatisering og fordomme afholder folk fra at lade sig teste, og det er en alvorlig forhindring i kampen mod hiv-mørketallet, hvor det estimeres, at 600 danskere har hiv uden at vide det. Dette skal imødegås med en koordineret, national oplysningsindsats.

Målrettet forebyggelse: De værktøjer, vi har, skal bruges rigtigt, så vi får mest mulig forebyggelse for pengene. Det er dem, der har det sværest, vi skal have fat i – de skal nyde særlige hensyn, ellers får vi ikke alle med.

Tilgængelige testtilbud: Dårlig seksuel sundhed koster både for stat og for menneske. Derfor bør vi sikre, at særligt den unge målgruppe så let som muligt kan lade sig teste for alle seksydgdomme. Det handler om at styrke de uvildige tillidsbaserede tilbud centralt i byerne.

POLITISKE ANBEFALINGER

En ny og tidssvarende national hiv/aids strategi og en handlingsplan med fokus på bl.a.:

- En koordineret national hiv/aids oplysningsindsats
- Målrettet forebyggelse
- Tilgængelige tillidsbaserede tests for kønssygdomme

AIDS-FONDET

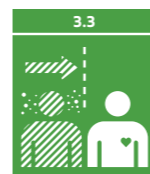
Sebastian Lynggaard, Presseansvarlig
+45 6055 0261, sebastian@aidsfondet.dk

VERDENSMÅL 3 SUNDHED OG TRIVSEL

DELMÅL I FOKUS

Bekæmp smitsomme sygdomme

Danmark skal gå forrest mod indfrielsen af Verdensmål 3.3 – en verden uden aids

I udviklingslande udgør hiv ikke kun en alvorlig sundhedsmæssig udfordring for den enkelte hiv-positive, men også et stort samfundsmæssigt problem, da store dele af befolkningen lever med hiv. På verdensplan kræver aids fortsat 1 million ofre hvert år, og det er kun lidt over halvdelen af verdens 37 millioner hiv-positive, der har adgang til den livsvigtige behandling. Stigmatisering, diskrimination og kriminalisering fortsætter med at drive epidemien og rammer dem, der i forvejen er særligt udsatte.

Særligt unge kvinder og piger oplever øget risiko for hiv-smitte på baggrund af kønsbaserede barrierer for adgang til sundhedsydelser. Hver eneste uge bliver 7.000 kvinder og piger mellem 15-24 år smittet med hiv – det er dobbelt så mange piger som drenge og unge mænd, og aids er stadig verdens mest udbredte dødsårsag blandt kvinder i den fødedygtige alder.

Herudover rodfæstes hiv-epidemien i høj grad blandt key populations; navnlig mænd, der har sex med mænd, sexarbejdere, stofbrugere, transpersoner og fanger. Det er befolkningsgrupper, som i forvejen er marginaliserede på baggrund af eksempelvis seksualitet og kønsidentitet, og som mangler adgang til sundhedsydelser som testning, rådgivning og behandling.

Skal det lykkes os at nå verdensmål 3.3 om en verden uden aids inden 2030, skal hiv/aids tilbage på den udviklingspolitiske dagsorden i Danmark med en særlig målrettet hiv/aids-indsats for udsatte befolkningsgrupper – herunder unge kvinder, piger og key populations, som homoseksuelle og sexarbejdere.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Hiv/aids skal tilbage øverst på den udviklingspolitiske dagsorden i Danmark med en særlig målrettet hiv/aids-indsats for udsatte befolkningsgrupper – herunder piger, unge kvinder, homoseksuelle og sex-arbejdere.

AIDS-FONDET

Sebastian Lynggaard, Presseansvarlig
+45 6055 0261, sebastian@aidsfondet.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

LEAVE
NO ONE
BEHIND

OGSÅ RELEVANT FOR

VERDENSMÅL 4 KVALITETS- UDDANNELSE

DELMÅL I FOKUS

Giv alle mulighed for videregående uddannelse

Giv flere forudsætningerne for at få finansiel succes

Stop al diskrimination i uddannelse

Danmark skal hjælpe udviklingslande med at skabe en positiv udvikling. Her er uddannelse et nøgleord.

Vi skal ligeledes hjælpe personer, der har behov for beskyttelse. Tiden i Danmark skal bruges konstruktivt, hvor alle flygtninge, også personer med midlertidig beskyttelsesstatus, får styrket deres viden og udvikler sig både personligt og fagligt, så de har mulighed for at være deltagende borgere i et samfund - borgere, der ligeledes kender deres rettigheder. Dette faciliterer både en evt. integration i Danmark eller bidrager til deres hjemsendelse, hvor de kan blive drivende kræfter bag en ofte altafgørende genopbygning af landet eller i kampen for bedre vilkår i det pågældende land. Ingen vinder noget ved, at personer ikke får mulighed for at udnytte deres potentiale bedst muligt gennem hele livet – uanset hvilken politisk, juridisk, fysisk eller mental tilstand eller situation, som vedkommende måtte befinde sig i. Herunder er muligheden for at tage en videregående uddannelse, der giver faglig viden og sociale muligheder vigtig.

Konflikterne rundt om i verden er længerevarende, og derved ender folk med at sidde med midlertidige opholdstilladelser gennem længere tid, hvor de på nuværende tidspunkt ikke har ret til at tage en gratis uddannelse i Danmark. I dag skal flygtninge og familiesammenførte betale den fulde pris for uddannelse, hvis de ikke har en tidsubegrænset opholdstilladelse eller en opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold. Dette skaber en unødvendig skæv og dårlig situation for den enkelte, for det danske samfund, hvis vedkommendes status skulle blive ændret, og ved en tilbagesendelse.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Giv alle flygtninge ret til at tage en videregående uddannelse i Danmark, så flygtninge og familiesammenførte, der ikke har en tidsubegrænset opholdstilladelse eller tidsbegrænset opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold, ligeledes har mulighed for at tage en videregående uddannelse i Danmark.

DANSKE STUDERENDES FÆLLESRÅD

Aja Lykke Heinze, Udviklingskonsulent
aja@dsfnet.dk

VERDENSMÅL 4 KVALITETS- UDDANNELSE

DELMÅL I FOKUS

Stop al diskrimination i uddannelse

For nyankomne flygtninge er det en stor opgave at etablere en tilværelse i eksil. Familierne er i forskellig grad påvirket af barske oplevelser, og eksilrelaterede og socioøkonomiske udfordringer kan fylde meget i hverdagen. Her er sprogtilegnelse, skole og uddannelse både en stor udfordring og en væsentlig del af løsningen, når flygtninge – børn som voksne – fremadrettet skal kunne bidrage til værtslandet såvel som evt. hjemlandet, hvis hjemrejse er ønskelig og mulig.

Også for den brede gruppe af nyankomne indvandrere bidrager mestring af det danske sprog – og dermed danskuddannelse – til viden om kultur- og samfundsforhold i Danmark, og videre til at de kan være deltagende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere.

Indførelsen af deltagerbetaling for nyankomne indvandrere (andre end flygtninge) på danskuddannelse i 2018 har konsekvenser for udlændinges aktive brug af det danske sprog, ligesom det begrænser deres mulighed for at opnå almene kundskaber og færdigheder, som er relevante i forhold til arbejde, uddannelse og livet som medborger i et demokratisk samfund. Deltagerbetalingen medfører, at et stigende antal udlændinge, der arbejder eller studerer i Danmark, fravælger danskundervisning og dermed får sværere ved at integrere sig i det danske samfund og deltage aktivt i hverdagslivet, forenings- og civilsamfundet. Det betyder, at et stigende antal borgere lever uden for det dansksproglige fællesskab.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Gratis adgang til at tage en danskuddannelse for alle med ophold i Danmark.

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP INTEGRATION

Mads Ted Drud-Jensen, Seniorrådgiver
mads.drud-jensen@drc.ngo

OGSA RELEVANT FOR

Giv alle mulighed for videregående uddannelse

Giv flere forudsætningerne for at få finansiel succes

VERDENSMÅL 4 KVALITETS- UDDANNELSE

DELMÅL I FOKUS

Stop al
diskrimination i
uddannelse

Trods et generelt stigende uddannelsesniveau blandt befolkningen, så går det den forkerte vej for mennesker med handicap: Der er færre, der får en uddannelse ⁶⁾.

Siden 2012 har kommunerne arbejdet med at inkludere flere børn i den almindelige undervisning i stedet for i specialklasser eller på specialskoler. Det har mange steder været en stor udfordring. Både lærere og forældre oplever, at der ikke er de nødvendige ressourcer i klassen til at løfte inklusionsopgaven. Vi ved, at der er børn med handicap, der er blevet inkluderet, og som ikke trives, fordi de mangler den rette støtte i skolen. I nogle tilfælde udvikler det sig til skolevægring, som betyder, at barnet ikke kommer i skole i lange perioder.

Ungdomsuddannelserne spiller en central rolle. De gymnasiale uddannelser er nøglen til at fortsætte på en videregående uddannelse, og erhvervsuddannelserne er i sig selv erhvervskompetencegivende.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Forældre til børn med handicap, der er inkluderet i den almindelige undervisning (med under 9 timer/12 lektioners støtte om ugen), skal have mulighed for at klage til en uvildig instans over skolens inklusionsindsats.
- De ordinære ungdomsuddannelser, dvs. både erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser, skal gøres mere fleksible, så de bedre kan tilpasses behovene hos unge med handicap.
- Tværgående foreslår Danske Handicaporganisationer, at Danmark indfører en lov om rimelig tilpasning til mennesker med handicap for at sætte handling bag forbuddet imod diskrimination af mennesker med handicap, som blev vedtaget i sommer. En lov om rimelig tilpasning vil bl.a. løfte kravene til uddannelses-sektoren ⁷⁾.

DANSKE HANDICAPORGANISATIONER

Anita Vium Jørgensen, Politisk chef
avj@handicap.dk

VERDENSMÅL 4 KVALITETS- UDDANNELSE

DELMÅL I FOKUS

Undervis i bæ-
redygtig udvikling og
verdensborgerskab

Verdensmål 4 skal være med til at sikre alle børns menneskeret til at komme i skole

Med udarbejdelsen af verdensmålene ønskede man at sikre, at eleverne faktisk også lærte noget, når de kom i skole, og derfor er mål fire at sikre kvalitetsuddannelse og livslang læring.

Delmål 4.7 ⁸⁾ skal sikre, at eleverne tilegner sig viden om verdensmålene, udvikler demokratiske værdier og kender til menneskerettighederne. Dette skal ifølge delmålet ske gennem undervisning i bæredygtig udvikling og bæredygtig livsstil. Danmark har en folkeskole, hvor der er fokus på kvalitet, men undervisning i verdensmålene ligger ikke inde i den nye folkeskolereform, hvilket betyder, at det er alt for tilfældigt om lærere vælger at undervise i verdensmålene. Danske skoleelever har ifølge den sidste Global Monitoring Education Report ⁹⁾ klaret sig rigtig dårligt, når det handler om demokrati og et bæredygtigt samfund uden for meget ulighed. Derfor er der i den grad brug for undervisning i alle de temaer, som nævnes i delmål 4.7 og Red Barnet opfordrer til at alle elever i Danmark undervises i verdensmålene.

Ban Ki-moon sagde ved verdensmålenes tilblivelse, at det er de unge, som skal bære denne agenda og gennemføre verdensmålene i 2030. Børn af i dag vil være unge voksne i 2030. Der er et stort behov for viden om verdensmålene og undervisning i nye innovative løsninger til at opnå verdensmålene.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Red Barnet anbefaler, at der indføres obligatorisk undervisning i verdensmålene for alle danske skoleelever og at verdensmålene bliver en del af pensum i den danske folkeskole. Det vil sikre kvalitet i undervisningen og sikre udbredelsen af og forståelsen for verdensmålene for de næste generationer.

Red Barnet

RED BARNET

Helle Gudmandsen, Chef for uddannelse og unge
+45 2086 0084, heg@redbarnet.dk

OGSA RELEVANT FOR

Alle Verdensmål

VERDENSMÅL 4 KVALITETS- UDDANNELSE

DELMÅL I FOKUS

Undervis i bæredygtig udvikling og verdensborgerskab

Det islandske formandskab for Nordisk Ministerråd har et punkt i deres program¹⁰⁾, hvor de foreslår, at De Nordiske Lande bliver verdensmestre i delmål 4.7 (= global undervisning).

POLITISKE ANBEFALINGER

- Sikre at Danmark i samarbejde med de øvrige nordiske lande bliver førende og normsættende i forhold til delmål 4.7, sådan som det er beskrevet i programmet for det islandske formandskab for Nordisk Ministerråd.
- Skabe nationale strategier for global undervisning i formel og uformel læring f.eks. vedrørende finansiering, indhold, muligheder for livslang læring m.m.

MUNDU - CENTER FOR GLOBAL DANNELSE

Sonja Salminen, Projektleder
sonjasalminen@mundu.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

Udbred forståelse for bæredygtig livsstil

VERDENSMÅL 4 KVALITETS- UDDANNELSE

DELMÅL I FOKUS

Undervis i bæredygtig udvikling og verdensborgerskab

Danmark er et af de mest ressourcestærke lande i verden med et højt uddannelsesniveau og alle muligheder for at gå forrest i kampen for en mere bæredygtig verden. Kigger man på pensum og fagbeskrivelser på de lange videregående uddannelser, er det bemærkelsesværdigt, hvordan der stort set ikke er noget om bæredygtighed i undervisningen og den litteratur, der bliver lagt ud. Det er tankevækkende, hvordan kommende embedsmænd, ingeniører, kommende forskere og andre fagpersoner, der skal sidde i centrale poster, ikke får viden gennem deres uddannelse om, hvordan man kan tænke bæredygtighed inden for deres felt. At især universiteterne går forrest i internationale samarbejder, forskning og via gode uddannelser er essentielt for, at mange af de mål og delmål, der er blevet opstillet i verdensmålene, kan blive opfyldt. Her skal og kan Danmark gå forrest ved at sikre, at elever og studerende på alle niveauer ved hvad bæredygtighed er, og kan være med til på alle niveauer at finde innovative bæredygtige løsninger på de mange udfordringer, som vi står overfor.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Bæredygtighed skal i langt højere grad end i dag indgå som en del af pensum og undervisningen helt fra folkeskolen til de lange videregående uddannelser.
- På de lange videregående uddannelser skal der uddannes i bæredygtighed på hver enkelt uddannelse – hvad bæredygtighed er inden for det pågældende område, og hvordan man gennem sin faglighed kan arbejde for et mere bæredygtigt samfund.

DANSKE STUDERENDES FÆLLESRÅD

Aja Lykke Heinze, Udviklingskonsulent
aja@dsfnet.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

Brug ressourcerne effektivt i forbrug og produktion

VERDENSMÅL 5 LIGESTILLING MELLEM KØNNENE

DELMÅL I FOKUS

Standstvangs-
ægteskaber og
omskæring

Giv lige rettigheder
til økonomiske
ressourcer

Dette forslag er et led i Danmarks udviklingspolitiske engagement i verdensmålene og indsats ift. Menneskerettighedsrådet, hvor Danmark særligt pointerede vigtigheden af indsatsen ift. ligestilling og kvinders rettigheder¹¹⁾.

Vi vil i forlængelse heraf argumentere særligt for inddragelse af allerede etablerede forandringsagenter, såsom religiøse ledere. I Danmarks udviklingspolitiske strategi "Verden 2030" hedder det, at Danmark "anerkender den rolle, som religiøse ledere og trosbaserede organisationer spiller for mange samfunds udvikling, herunder i forhold til at fremme dialog, fred og forsoning. Det gælder også muligheden for at håndtere værdimæssige, religiøse udfordringer, for eksempel i forhold til ligestilling"¹²⁾

Ligesom værdier er vigtige for, hvem vi er, og hvad vi gør i Danmark, så er værdier naturligvis også vigtige for, hvem man er, og hvad man gør i udviklingslandene. Og her spiller religiøse værdier en større rolle, end de gør i Danmark. Der er statistisk og historisk evidens for, at religion kan påvirke den måde, hvorpå almindelige mennesker organiserer sig, sikre bedre uddannelse, bedre sundhed og løse konflikter uden vold¹³⁾.

Undersøgelser viser, at 80% af befolkningerne i udviklingslandene betegner sig selv som religiøse, og tro spiller en vigtig rolle i deres hverdag. Religion former derfor de værdier og holdninger, som mennesker her navigerer ud fra. Op til 85% af afrikanerne mener, at religiøse ledere har en positiv indflydelse i lokalsamfundene. De har også mulighed for at påvirke politikerne og den offentlige debat. Endvidere er tilliden til religiøse ledere i mange udviklingslande meget højere end tilliden til politikere, hvilket en undersøgelse fra Verdensbanken har redegjort for¹⁴⁾. Trosbaserede organisationer og religiøse fællesskaber kan spille en stor rolle som aktører i denne sammenhæng og udgør derfor betydningsfulde samarbejdspartnere i udviklingsarbejdet i det globale syd. Gennem dialog, kapacitetsopbygning, retningslinjer m.m. kan syd-partnerorganisationerne blive mere inklusive og nå et stort antal mennesker, som ellers ikke ville være blevet nået, samt hindre, at disse organisationer – og heriblandt deres ledere - arbejder mod udviklingen.

Hvad nytter det f.eks. kun at samarbejde med progressive menneskerettighedsorganisationer i Uganda i forsvaret for kvinder og for seksuelle rettigheder? Hvis det, der i Uganda for alvor præger menneskers syn på seksualitet, er konservative religiøse aktører, så afhænger realiseringen af homoseksuelles rettigheder også af dialog med og påvirkning af de religiøse kræfter, der står i vejen for forsvaret for homoseksuelles rettigheder.

POLITISKE ANBEFALINGER

- At Danmark skal inddrage betydningen af religiøse aktører i en samlet strategi for ligestilling mellem kønnene.
- At Danmark i forlængelse af arbejdet for at sikre kvinders ret til tros- og religionsfrihed synliggør, hvorledes denne ret er strategisk vigtig i forhold til at sikre kvinders ligestilling.

DANSK MISSIONSRÅDS UDVIKLINGSADFDELING (DMRU)

Kristine Kaaber Pors, Konsulent, kkp@dmr.org
Peter Blum Samuelson, Sekretariatschef, pbs@dmr.org

VERDENSMÅL 8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

DELMÅL I FOKUS

Skab fuld
beskæftigelse og
anstændigt arbejde
med lige løn

Stop moderne
slaveri,
menneskehandel og
børnearbejde

Danske virksomheder har som internationale aktører og arbejdsgivere et stort ansvar for at sikre anstændige arbejdspladser. Nogle koncerner er godt med, men mange på tværs af sektorer mangler, ifølge bl.a. DanWatch, både vilje og evner til at få styr på kritisable forhold i deres værdikæder. Der er brug for mere regulering på tværs af sektorer.

POLITISKE ANBEFALINGER

- En kommende regering bør sikre bl.a. et anstændigt arbejdsmiljø for danske virksomheders aktiviteter i udlandet gennem mere regulering på tværs af sektorer og lovgivning om nødvendig omhu/du diligence for danske virksomheder – ikke kun på arbejdstagerrettighedsområdet, men også på miljøområdet og hvad angår de øvrige menneskerettigheder. Dette bør ske i overensstemmelse med FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGPs) og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.
- En kommende regering bør desuden sikre adgang til juridiske retsmidler for ofre for grove menneskerettighedskrænkelser, der involverer virksomheder.

AMNESTY INTERNATIONAL DANMARK

Sanne Borges, Seniorrådgiver, menneskerettigheder og erhverv
sborges@amnesty.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

Alle Verdensmål

VERDENSMÅL 10

MINDRE ULIGHED

DELMÅL I FOKUS

Promover større social, økonomisk og politisk inklusion for alle

En kommende regering skal i langt højere grad prioritere mere inddragelse af alle i sociale, økonomiske og politiske beslutninger

Den stigende ulighed i Danmark kommer alsidigt til udtryk på både økonomisk, social og politisk vis. Udfordringerne indebærer bl.a. lav stemmedeltagelse blandt borgere med etnisk minoritetsbaggrund ved politiske valg og manglende inddragelse af målgruppen i politiske beslutninger. Manglende prioritering af at inddrage alle i befolkningen forhindrer et lige samfund, hvor alle er repræsenteret.

I Danmark stemmer borgere med etnisk minoritetsbaggrund kun lidt over halvt så hyppigt som etniske danskere, og efterkommere har en betydelig lavere deltagelse end jævnaldrende etniske danskere, hvilket problematiserer den demokratiske integration og politisk lighed.

Den nuværende regerings fokus på såkaldte parallelsamfund i Danmark indebærer politiske tiltag overfor daginstitutioner, arbejdsmarked og boligpolitik. Men det vi har set indtil videre, som f.eks. boligpakken overfor udsatte boligområder, har problematisk været baseret på minimumsinddragelse af områdernes beboere.

Bevarelsen af et stærkt demokratisk samfund sikres bedst ved, at flest muligt involveres og føler sig inkluderet. Hvis Danmark skal leve op til løftet om at realisere delmål 10.2 med højere inddragelsesgrad af alle i sociale, økonomiske og politiske beslutninger, skal der mere politisk vilje til, baseret på: målrettet indsats for øget valgdeltagelse; bedre høring af berørte i politiske processer; samt en bedre tone i debatten i håbet om mere engagement og inddragelse af målgruppen.

POLITISKE ANBEFALINGER

- En kommende regering skal gøre en aktiv indsats for bedre inddragelse af borgere med etnisk minoritetsbaggrund. Målsætningerne skal bl.a. være at forøge målgruppens nuværende lave stemmedeltagelse ved politiske valg, samt at inddrage dem mere i politikker om f.eks. udsatte boligområder.
- Med en stærkere prioritering af mere inddragelse af alle i sociale, økonomiske og politiske beslutninger, sikres bedre overholdelse af løftet om at reducere ulighed.

MELLEMFOLKELIGT SAMVIRKE actionaid

MELLEMFOLKELIGT SAMVIRKE

Ditte Ingemann, Politisk Rådgiver
+45 4110 0139, dih@ms.dk

VERDENSMÅL 11

BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND

DELMÅL I FOKUS

Byg sikre boliger, der er til at betale

Skab billige og bæredygtige transportsystemer

Skab sikre og inkluderende grønne offentlige rum

Mennesker med handicap vil leve et aktivt, udadvendt og selvstændigt liv. Derfor skal adgangen til boligen, byen, naturen og internettet gøres lettere ved bedre tilgængelighed og en mere gennemtænkt infrastruktur - til gavn for alle. Et socialt liv kræver ofte, at man har adgang til bygninger, transport og den digitale verden.

67% af danskere med handicap svarer, at de kan tage tog og bus uden besvær, når der er mange passagerer med. Til sammenligning er tallet for mennesker uden handicap 90%¹⁵⁾.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Ved den kommende transportaftale for 2021-2030 bør der laves en plan for at tilpasse perronerne på stationerne, så mennesker med bevægelseshandicap kan få let adgang til tog.
- Den nuværende regering har fjernet reglerne om niveaufri adgang til nybyggede en-families boliger. Det betyder, at gangbesværede og mennesker i kørestol hverken kan bo i eller besøge familie og venner, der bor i nye boliger, som ikke opfylder kravene. Samtidigt får samfundet på længere sigt en omkostning, når en række af boligerne skal gøres tilgængelige efterhånden som befolkningen bliver ældre, og der er brug for flere tilgængelige boliger. Danske Handicaporganisationer foreslår, at nybyggede en-families boliger som udgangspunkt skal være tilgængelige for alle.

DANSKE HANDICAPORGANISATIONER

Anita Vium Jørgensen, Politisk Chef
avj@handicap.dk

VERDENSMÅL 12

ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

DELMÅL I FOKUS

12.7

Promover bæredygtighed i offentlige indkøb

Virksomheder i alle sektorer bør producere ansvarligt, så forbrugerne kan forbruge ansvarligt. Offentlige indkøb har en volumen, der gør det til en potentiel vigtig drivkraft for virksomheders arbejde med samfundsansvar. Alene i Danmark købes der ind for ca. 300 mia. kr. om året ¹⁶⁾.

Den gældende danske udbudslov trådte i kraft d. 1. januar 2016. EU's Udbudsdirektiv fra 2014, der danner grundlag for udbudsloven, rummer muligheder for, at der kan stilles krav om samfundsansvar nationalt.

Potentialet er dog ikke blevet indfriet indtil nu. Udbudsloven gør det kun muligt, men ikke lovpligtigt, at stille krav om samfundsansvar, og offentlige myndigheder efter-spørger ikke samfundsansvar i tilstrækkelig grad, da prisen som oftest vægtes højest og offentlige indkøbere mangler faglige kompetencer på området. Den nuværende regering har i 2017 forpligtet sig til at iværksætte en række initiativer på området, bl.a. hvad angår øget vejledning til offentlige indkøbere. Dette er positivt. Men grundlæggende er der især behov for, at Danmark i forbindelse med evalueringen af den danske udbudslov i 2020 skaber bedre grundlag for at sikre samfundsansvarlige indkøb, særligt når det gælder produkter fra højrisikosektorer og områder med særlige sociale, miljø- og klimamæssige udfordringer.

POLITISKE ANBEFALINGER

Danske politiske beslutningstagere skal arbejde for, at offentlige indkøb bliver en vigtig drivkraft for ansvarlig virksomhedsadfærd i alle sektorer.

Forslag til lovforslag:

- Gør det lovpligtigt for offentlige myndigheder at rapportere om deres arbejde med samfundsansvar/ansvarlige offentlige indkøb – som minimum i lighed med de krav som der stilles til virksomheder (jf. § 99a i Årsregnskabsloven).
- Gør det lovpligtigt for offentlige myndigheder ikke at anvende pris som det eneste kriterium for tildeling af kontrakter til leverandører, men også virksomhedernes indsats med hensyn til ansvarlig virksomhedsadfærd.
- Gør det lovpligtigt for offentlige myndigheder at udøve nødvendig omhu/dueligen-digence på miljø-, menneskerettigheds- og arbejdstagerrettighedsområdet i overensstemmelse med FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGPs) og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, når det handler om udvælgelse af og samarbejde med leverandører.
- Gør det lovpligtigt for offentlige myndigheder at stille krav til deres leverandører, om at de skal udøve nødvendig omhu/dueligen-digence i overensstemmelse med FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGPs) og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Ifølge UNGPs har stater en særlig forpligtelse til at beskytte og fremme respekt for menneskerettighederne i forhold til de virksomheder, som de indgår kontrakter og økonomiske transaktioner med ¹⁷⁾.

AMNESTY INTERNATIONAL DANMARK

Sanne Borges, Seniorrådgiver, menneskerettigheder og erhverv
sborges@amnesty.dk

VERDENSMÅL 12

ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

DELMÅL I FOKUS

12.4

Håndter kemikalier og spilddprodukter ansvarligt

Danmark er anerkendt for god praksis til beskyttelse af mennesker og miljø. Men danske aktørers håndtering af farligt affald og giftige kemikalier i udlandet er blevet kritiseret stærkt af FN's specialrapportør for farligt affald, Baskut Tuncak. Især fremhæves danske virksomheders produktion af pesticider, som er forbudt i EU, men sælges til lande med lempeligere lovgivning, og danske shipping-virksomheders praksis med skibsofhugning i Asien.

Danske virksomheder bør vise internationalt samfundsansvar med respekt for FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGPs) og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Nogle koncerner er godt med, men mange mangler, ifølge bl.a. DanWatch, vilje og evne til at få styr på kritisable forhold i deres værdikæder.

POLITISKE ANBEFALINGER

- En kommende regering bør sikre ansvarlig virksomhedsadfærd udenfor landets grænser ved at indføre lovpligtig due diligence (nødvendig omhu) på miljø, menneskerettigheds- og arbejdstagerrettighedsområdet m.m. i overensstemmelse med FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGPs) og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.
- En kommende regering bør endvidere sikre adgang til juridiske retsmidler for ofre for grove menneskerettighedskrænkelser der involverer virksomheder.

AMNESTY INTERNATIONAL DANMARK

Sanne Borges, Seniorrådgiver, menneskerettigheder og erhverv
sborges@amnesty.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

Alle Verdensmål

OGSÅ RELEVANT FOR

Alle Verdensmål

VERDENSMÅL 12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

DELMÅL I FOKUS

Virksomheder skal opfordres til at agere bæredygtigt

Efterspørgslen på jord og andre naturressurser i det globale syd synes desværre kun at vokse. Det mærker oprindelige folk i særlig grad, da de ofte er dybt afhængige af den jord og naturressurser, de har beskyttet og levet af i årtusinder.

Oprindelige folk bliver sjældent ordentligt inddraget, når private virksomheder eller regeringer har planer for den jord, de besidder. Alt for ofte leder det til, at oprindelige folk mister retten til deres jord. I mange tilfælde oplever de chikanering, tvangsflytninger, nedbrænding af huse – og i værste tilfælde endda drab. Oprindelige folk udgør 5% af verdens befolkning, men udgør op imod halvdelen af alle dræbte menneskerettigheds- og miljøaktivister.

Det er vigtigt, at Danmark tager global ledelse på at standse krænkelse af oprindelige folks rettigheder.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Danmark bør opdatere sin National Action Plan fra 2014 on Business and Human Rights (OECD), så principperne om 'Free, Prior and Informed consent', som stipuleret i FN-erklæringen for oprindelige folk (UNDRIP), samt relevante resolutioner adresseres.

IWGIA
Julie Koch, Direktør
jk@iwgia.org

VERDENSMÅL 13 KLIMA- INDSATS

DELMÅL I FOKUS

Styrk modstandskraften og tilpasningen mod klimarelaterede katastrofer

Implementér FN's rammekonvention om klimaændringer

Klimaforandringerne er en alvorlig trussel for alle, men specielt for mennesker, der mangler kapacitet til at håndtere de effekter, som klimaforandringerne medfører. Det er derfor, som aftalt i forskellige FN-aftaler, afgørende at de rige lande bidrager med penge og støtte.

Klimaaftalerne understreger, at støtten skal balanceres mellem tilpasning og reduktion af udslip. I 2017 levede Danmark op til dette mål, men over tid har der været et fokus på reduktion af udslip. Hvis Danmark i fremtiden vil tælle private penge og lån med (hvilket klimaafspraken fra COP24 anerkender), er risikoen, at balancen udebliver, og at fokus igen bliver på reduktion af udslip.

Klimaaftalerne taler også om, at klimapenge skal være "nye og additionelle". Det er et vigtigt princip, da udviklingslande er bekymrede over, at et øget fokus på klima vil betyde mindre fokus på andre udviklingstemaer som demokrati, uddannelse og sundhed. Det er derfor vigtigt at Danmark lever op til aftalerne om, at klimaudfordringerne, som ifølge forskerne skyldes udslip i blandt andet Danmark, ikke må lede til at den generelle udviklingsbistand reduceres.

Selv om der bliver gjort meget for at standse og forebygge klimaforandringernes effekter, risikerer mennesker og lokalsamfund at tørke, oversvømmelser og uvejr skaber store skader. I nogle tilfælde risikerer mennesker at blive fordrevet fra deres hjem, hvilket kan lede til konflikter og humanitære katastrofer. I Danmark kommer forsikringselskaber og myndigheder med hjælp, når huse bliver oversvømmet, eller når tørke er skyld i, at landmændenes afgrøder går tabt. I udviklingslandene findes ikke den samme støtte, og det er ikke fair, at fattige mennesker, der ikke selv har bidraget meget til den globale opvarmning, skal miste alt de har uden at få hjælp. Det er derfor vigtigt, at Danmark tager denne udfordring alvorligt og går aktivt ind i debatten om, hvordan støtten skal gives.

POLITISKE ANBEFALINGER

- At den danske klimastøtte lever op til Parisaftalens opfordring om, at klimapenge skal balanceres mellem tilpasning og reduktion af udslip.
- At den danske klimastøtte er "ny og additionel", dvs. at et øget fokus på klima ikke leder til et mindsket fokus på andre vigtige udviklingsopgaver (inkl. at nå de andre 16 Verdensmål).
- At Danmark sætter fokus på de mennesker og lokalsamfund i udviklingslande, der mister eller taber noget på grund af klimaforandringernes effekter. Det inkluderer støtte til mennesker der bliver fordrevet fra deres hjem, så de kan vende hjem og bygge deres samfund op, eller hvis det ikke er muligt at vende hjem, så støtte til at etablere sig et nyt sted.

FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP

Dennis Solberg Kjeldsen, Head of Policy, Advocacy and Learning
dkje@dca.dk

OGSA RELEVANT FOR

VERDENSMÅL 13 KLIMA- INDSATS

DELMÅL I FOKUS

Implementér FN's
rammekonvention
om klimændringer

Danmark har været med til at give en række konkrete løfter om øget klimafinansiering. På COP15 i 2009 påtog Danmark sig sammen med andre rige lande at støtte grøn omstilling og klimatilpasning i udviklingslandene med 100 mia. USD om året fra 2020. På COP21 i 2015 blev løfterne udbygget og integreret i Paris-aftalen. Løfterne er helt centrale for, at udviklingslandene kan gennemføre den nødvendige grønne omstilling og tilpasse sig de klimaforandringer, som allerede i dag påvirker kloden.

Overholdelsen af løfterne vil skabe grundlag for, at der udvikles en samarbejdsånd mellem rige og fattige lande ift. klimaudfordringen. Omvendt, hvis løfterne ikke indfries, så vil det skabe mistillid og risikere på sigt at trække tæppet væk under Paris-aftalen. Det er med andre ord afgørende, at Danmark leverer sin rimelige andel af den internationale klimabistand. Men det gør Danmark ikke længere. Siden 2015 har Danmark blot bidraget med mellem 0,9 og 1,3 mia. kr. om året.

Danmarks *fair share* kan opgøres som Danmarks andel af bruttonationalindkomsten i de lande, der er omfattet af finansieringsforpligtelserne under FN's klimakonvention. Forpligtelserne gælder kun for 23 rige vestlige lande, inklusive Japan. Danmarks *fair share* er ca. 0,74%, hvilket betyder at Danmark fra 2020 bør bidrage med ca. 5 mia. kr. om året.

Niveauet af den danske klimabistand er altså langt under, vi har lovet. Finansieringen af klimabistanden er imidlertid også problematisk. Hele klimabistanden finansieres således indenfor ulandsrammen på 0,7% af BNI. Klimabistanden tages altså af midler, som Danmark i forvejen har lovet at give til bekæmpelse af fattigdom i verden. Det er ny praksis at finansiere klimabistanden indenfor ulandsrammen.

Efter COP15 erklærede VK-regeringen, at Danmark levede op til forpligtelsen om, at klimabistanden skal være "ny og additionel", idet man samlet gav mere end FN-målet om de 0,7%. I praksis fulgte SRSF-regeringen samme linje, selv om man etablerede en global ramme i tillæg til den fattigdomsorienterede udviklingsbistand. Det kan diskuteres, om det var den rette måde at fortolke princippet om, at midlerne skal være nye og additionelle, men det er krystalkart, at VLAK-regeringens nye praksis går ud over verdens fattigste, idet det bliver de fattige selv, der kommer til at betale for Danmarks internationale klimaindsats.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Danmark skal bidrage med en fair andel af de 100 mia. USD. Derfor afsættes 5 mia. kr. årligt på finansloven fra 2020.
- Midlerne skal ligge udover den fattigdomsorienterede ulandsramme på 0,7% af BNI.
- En del af klimamidlerne, nemlig 900 mio. kr. går til Den Grønne Klimafond, således at Danmark i lighed med Tyskland og Norge fordobler bidraget ifm. den forestående genopfyldning af fonden.

CARE DANMARK

John Nordbo, Klimapolitisk Rådgiver
+45 6127 0745, jnordbo@care.dk

VERDENSMÅL 13 KLIMA- INDSATS

DELMÅL I FOKUS

Indbyg
klimaindsatser
i politiske
beslutninger og
planlægning

Klimaforandringerne er ikke længere et spørgsmål om for eller imod, men om tilstrækkelig politisk handling, mens tid er. Verdens førende klimaeksperter er enige: De næste 5-10 år er altafgørende, hvis vi skal forhindre de værste konsekvenser for mennesker og natur.

I Danmark har vi et særligt ansvar for at passe på klimaet og vores klode – vi er nemlig et af de lande, der med vores forbrug belaster klimaet mest. En stærk dansk prioritering af klima vil inspirere andre lande og skabe danske job og eksport inden for grøn omstilling og klimatilpasning.

Danmark har brug for en ny klimalov, der sætter en klar ramme for den danske klimaindsats. Loven skal forpligte Danmark til at sætte nationale klimamål, der lever op til Paris-aftalen på kort, mellemlang og lang sigt.

Fastsættelsen af disse mål skal baseres på et CO₂-budget, som viser, hvor store udledninger Danmark samlet set kan have frem mod 2050. Loven skal fastslå, at reduktion af drivhusgasser er et tværgående hensyn, der bør indgå i alle politikker og være et centralt mål for hele samfundet.

Formålet med forslaget er, at styrke Danmarks bidrag til det globale klimaarbejde gennem en ambitiøs indsats, både nationalt og internationalt. Danmark skal være en drivende kraft i udviklingen af en europæisk og international klimapolitik, som understøtter Paris-aftalen og målet om at holde temperaturstigningen nede på 1,5 grader, ligesom Danmark skal overholde aftalen om at give ekstra støtte til fattige og klimasårbare lande.

POLITISKE ANBEFALINGER

Der vedtages en klimalov, som indebærer:

- Danmark skal yde sit bidrag til at nå Paris-aftalens mål
- Der skal sættes femårige delmål mindst 15 år frem
- Klima skal integreres i alle politikker
- Klimarådet skal styrkes og sikres uafhængighed
- Danmark skal satse på udvikling af grønne løsninger
- Danmark skal være drivkraft i international klimapolitik

CARE DANMARK

John Nordbo, Klimapolitisk Rådgiver
+45 6127 0745, jnordbo@care.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

Styrk mod-
standskraften og
tilpasningen mod
klimarelaterede
katastrofer

Opbyg viden og
kapacitet til at
imødegå klimafor-
andringer

Giv alle adgang til
moderne energi

Forøg den globale
procentdel af
bæredygtig energi

Forbedringen af
energieffektiviteten
skal fordobles

OGSÅ RELEVANT FOR

Halver det globale
madspild per person

Reducer
affaldsmængden
betydeligt

Virksomheder skal
opfordres til at
agere bæredygtigt

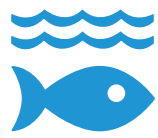
Promover
bæredygtighed i
offentlige indkøb

Udbred forståelse
for bæredygtig
livsstil

Fjern skævheder
i markedet, der
spilder ressourcer

VERDENSMÅL 14 LIVET I HAVET

DELMÅL I FOKUS

Beskyt og genopret økosystemer

Danmark skal gå forrest mod indfrielsen af verdensmål 14.2 – beskyttede og bæredygtigt forvaltede hav- og kystnære økosystemer

Biodiversiteten i danske have er under stærkt pres fra en bred vifte af menneskelige aktiviteter. Konsekvensen er slidte og sårbare marine økosystemer med lav biodiversitet. Presset på de marine økosystemer betyder ligeledes, at havets natur ikke længere er i stand til at levere det fulde spektrum af goder og ydelser, som vi kan forvente.

Der er derfor brug for, at Danmark kigger i krystalkuglen og tager stilling til, hvor vi vil hen med vores havområder og baner den bæredygtige vej dertil. Status quo er tydeligvis ikke en bæredygtig vej. Alene fiskeri med bundslæbende redskaber forstyrrer i dag 85% af den samlede havbund i vores del af Nordsøen. Eksisterende beskyttede områder er utilstrækkelige og yder ikke effektiv beskyttelse. Undervandsstøj fra søfarten stresser havpattedyr, fisk og andre organismer, og råstof-indvinding efterlader øde arealer uden føde til de fisk, som vores fiskere skal leve af. Danmark har brug for en ny plan for vores have, som nøje sikrer, at væksten i de maritime sektorer ikke tager den marine biodiversitet som gidsel, og som maksimerer naturkapitalen til glæde for alle nulevende og fremtidige danskere.

POLITISKE ANBEFALINGER

- En økosystembaseret planlægning af Danmarks havområder (havplan), som tager udgangspunkt i de marine økosystemers bærekapacitet over for det samlede pres fra menneskelige aktiviteter – både fra land og til havs. Grøn infrastruktur i havet og et effektivt beskyttet, sammenhængende netværk af beskyttede havområder skal udgøre hjørnestenene i planlægningen. En begrænsning af det samlede fodaftryk fra fiskeri med bundslæbende redskaber skal medvirke til en generelt øget biodiversitet i danske farvande.

OGSÅ RELEVANT FOR

Gør fiskeriet bæredygtigt

Bevar havområder og kyster

VERDENSMÅL 15 LIVET PÅ LAND

DELMÅL I FOKUS

Beskyt biodiversitet og naturlige levesteder

Danmark skal lægge sig i førerfeltet på vejen mod indfrielsen af verdensmål 15 på tværs af sektorer og med alle relevante stakeholders (mainstreaming), samt sikre tilstrækkelig finansiering nationalt og internationalt (ressourcemobilisering)

Selvom vi på globalt plan nærmer os en opnåelse af Aichi biodiversitetsmål nr. 11 om 17% beskyttede landområder (reelt 14,7%), så er beskyttelsen ofte af mere formel karakter og degraderingen af de beskyttede naturområders økosystemer og biodiversitet fortsætter. Det skyldes bl.a. utilstrækkelig forvaltning i sammenhæng med en ikke-bæredygtig udnyttelse.

En nyligt publiceret videnskabelig artikel i tidsskriftet Science viste, at 32% af verdens beskyttede naturområder er under intensivt pres fra mennesker, og siden Biodiversitetskonventionens vedtagelse i 1992 har 55% af de beskyttede landområder direkte oplevet stigende pres, der har medført degradering af økosystemer og tilbagegang i arter. Så på trods af globale biodiversitetsmål og FN's verdensmål fortsætter tilbagegangen for Jordens biodiversitet pga. ikke-bæredygtig udnyttelse af natur og økosystemer.

Den danske natur og biodiversitet er også i tilbagegang. Udviklingen skal vendes, og der venter en enorm opgave for Danmark, hvis det skal lykkes at vende tilbagegang til fremgang for den danske natur:

- Naturen har for lidt plads i landskabet og i havområderne, og til naturlige dynamiske processer
- Naturområderne er generelt for små og spredte til at understøtte levedygtige bestande af vilde planter og dyr
- Opsplitning og tab af naturarealer fortsætter
- Naturområderne på land er negativt påvirket af især intensivt landbrug og skovbrug

POLITISKE ANBEFALINGER

Ambitionerne om at beskytte de vigtigste områder på land til bevarelse af biodiversitet og sikre bæredygtig udnyttelse af økosystemer kræver en bred, tværgående og international indsats med fokus på prioritering af evidensbaserede virkemidler og de rette incitamenter. Disse ambitioner skal udmøntes i handlinger lokalt, nationalt, regionalt og globalt, hvor den kommende danske regering bør:

- Etablere et forskningsbaseret biodiversitetsråd med sekretariat, der kan rådgive og prioritere indsatser nationalt og internationalt
- Udvikle en ambitiøs biodiversitetsstrategi med mål og indikatorer ved involvering af forskere og interessenter. Strategien omfatter Danmarks nationale og internationale indsats og skal følges af en tilstrækkelig finansiering.
- Genetablere en miljøbistandsramme med fokus på genoprettelse og beskyttelse af økosystemer og biodiversitet jf. SDG #14 og #15, samt biodiversitetskonventionens mål.
- Sikre monitorering af nationale og internationale strategiske biodiversitetsmål og afrapportere troværdigt og transparent nationalt og internationalt.

OGSÅ RELEVANT FOR

WWF VERDENSNATURFONDEN

Thomas Kirk Sørensen, Programleder
+45 25142551, t.sorensen@wwf.dk

WWF VERDENSNATURFONDEN

Thor Hjarsen, Seniorbiolog
+45 2212 9360, t.hjarsen@wwf.dk

VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

DELMÅL I FOKUS

Reducere vold overalt

Religion spiller en overordentlig stor rolle for social og økonomisk udvikling i det globale Syd, som understreget i Danmarks udviklingspolitiske strategi "Verden 2030", hvor det hedder, at Danmark "anerkender den rolle, som religiøse ledere og trosbaserede organisationer spiller for mange samfunds udvikling, herunder i forhold til at fremme dialog, fred og forsoning." ¹⁸⁾

Der er en indbygget ambivalens i religion ¹⁹⁾. På den ene side kan religion bruges til at legitimere vold, som det er tilfældet i forbindelse med flere aktuelle konflikter og deraf afledte flygtningestrømme. Religion bruges flittigt som en identitetsmarkør for at fremme forskellige grupperes økonomiske, magt- og fordelingsmæssige interesser.

På den anden side kan religion også bruges til at legitimere et vedholdende trosbaseret arbejde for fred og forsoning. Trosbaserede organisationer kan tale ind i en religiøs kontekst og voldelig konflikt med forståelse og respekt og kan dermed være med til at adressere ekstremisme og forebygge flygtningestrømme.

I de tilfælde, hvor religion eller politisering af religion er en eksplicit del af en voldelig konflikt, bliver konflikten meget vanskelig at transformere alene gennem sekulære forandringsagenter. Det er centralt, at de involverede aktører har en dyb forståelse for den religiøse sammenhæng og virkemidler. Der er derfor et stort potentiale i, at Danmark i tæt samarbejde med danske og internationale trosbaserede organisationer inddrager og går i dialog med religiøse aktører, som arbejder for fred og forsoning.

Trosbaserede organisationer er kendetegnede ved en stor folkelig forankring både i Nord og Syd, og langt hovedparten af det trosbaserede udviklingsarbejde er privat finansieret. Typisk har kirkelige organisationer over 100 år gamle relationer og partnerskaber, som er med til at sikre udvikling under komplekse forhold, hvor lokal kultur, tradition og religion let kan blive en stopklods for udvikling. Disse sociale bevægelser rækker ud til de mest isolerede og marginaliserede grupper og er i stand til at forebygge, at konflikter bliver voldelige gennem opbyggelse af civilsamfund og forbedrede levevilkår der, hvor desperationen og sårbarheden kan være størst. De vidtforgrene trosbaserede organisationer sikrer ydermere hurtig og fleksibel hjælp i katastrofesituationer baseret på lokalt engagement, lokalkendskab, tillid og legitimitet.

Det er derfor vigtigt, at Danmark fortsat understreger betydningen af religiøse aktører i indsatserne for fred og stabilitet. For at indløse religionens fulde fredsfremmende potentiale, skal Danmark inkludere og understøtte religiøse aktører og trosbaserede organisationer, der kan facilitere inter-religiøs dialog, konkret mægling samt forsoningsindsatser, der kan styrke den sociale sammenhængskraft.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Danmark skal lave en specifik strategi for inddragelse af religion i fattigdomsbekæmpelse og stabilitets- og sikkerhedspolitiske spørgsmål med inspiration fra den strategi, som Det tyske udviklingsministerium BMZ har lavet på området.

DMRU

Daniel Nygaard Madsen, Konsulent, dnm@dmr.org
Peter Blum Samuelsen, Sekretariatschef, pbs@dmr.org

VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

DELMÅL I FOKUS

Beskyt børn mod overgreb, udnyttelse, menneskehandel og vold

Det seneste år har vist, hvor udbredt digitale sexkrænkelser er i Danmark. Senest fejede den såkaldte umbrella-sag, hvor en ung pige fik delt en intim video tusindvis af gange på de sociale medier, gennem de danske medier. Det har glædeligvis ført til at området har fået større politisk bevågenhed og retssystemet er trådt i kraft, idet der er fældet domme i forbindelse med deling af krænkende materialer.

Men der er stadig langt vej til, at problemets omfang tages tilstrækkelig alvorligt. Undersøgelser peger på, at gennemsnitligt én ung (typisk en pige) i hver skoleklasse har oplevet at få delt et intim- eller nøgenbillede uden deres samtykke! Derfor er der behov for en helhedsorienteret og slagkraftig indsats, som både omfatter oplysning, undervisning af fagpersoner, forældre og myndigheder samt øget finansiering til indsatser på området.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Red Barnet anbefaler at der iværksættes en helhedsorienteret national handlingsplan til bekæmpelse af digitale sexkrænkelser.

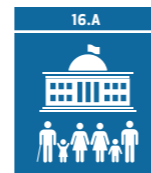
RED BARNET

Laust Leth Gregersen, Politick Chef
+45 2155 2015, llg@redbarnet.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

Beskyt grundlæggende rettigheder og giv aktindsigt

Forebyg og bekæmp vold, terrorisme og kriminalitet

OGSÅ RELEVANT FOR

VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

DELMÅL I FOKUS

Beskyt børn mod overgreb, udnyttelse, menneskehandel og vold

Aktuelt bor der omkring 120 børn på Udrejsecenter Sjælsmark sammen med deres forældre. Børnefamilier har haft opholdspligt på udrejsecenteret siden december 2016, selvom udgangspunktet for oprettelsen af Sjælsmark var, at familier og børn kun skulle bo der kortvarigt og i forbindelse med en forestående udrejse.

Familierne på Sjælsmark er udsatte og i en sårbar situation, idet de har fået afslag på asyl og derfor skal rejse ud af landet. Når politiet vurderer, at afviste forældre ikke medvirker, eller når forældrene ikke ønsker at medvirke til udrejse, som oftest grundet frygt for deres sikkerhed eller familiære tilknytning til Danmark, flyttes de til Udrejsecenter Sjælsmark som led i udlændingelovens motivationsfremmende foranstaltninger. Foranstaltningerne har til formål at gøre livsvilkårene så svære som mulige og lægge pres på familierne, så de udrejser. De motivationsfremmende foranstaltninger indebærer blandt andet fjernelse af de kontante ydelser og henvisning til kostordningen i centerets kantine uden mulighed for at opretholde rammerne for et normalt familieliv for børnene.

På udrejsecenter Sjælsmark udspiller der sig en åbenlys konflikt mellem beskyttelse af barnets tarv og udlændingelovens bestemmelser. På den ene side bor der børn og unge i mistrivsel og i dårlig udvikling, hvilket serviceloven har til formål at forhindre. På den anden side bor der afviste familier uden lovligt ophold. Udlændingemyndighederne har afgjort asylsagen, og udrejsecenterets eksistens og levevilkår på centeret er politisk bestemt. Hverken udsendelsespositionen eller indkvarteringsvilkårene står til at ændre for dem, der skal sikre børnenes trivsel. Udlændingelovens bemærkninger giver aktuelt ikke mulighed for dispensation af f.eks. social karakter eller med henvisning til barnets tarv i forhold til at afviste asylansøgere, der ikke medvirker, kan få tilladelse til alternativ indkvartering. Heller ikke, selvom den reelle udsendelses-situation for den enkelte familie vurderes til at være fastlåst og udsigtsløs, og i tilfælde hvor børn har opholdt sig flere år på Udrejsecenter Sjælsmark under svære nedbrydende vilkår.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Ændrede regler, så børn kun skal opholde sig på Sjælsmark i en kortere periode og under forhold, der tilgodeser barnets tarv og muligheden for familieliv.

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP

Dorte Smed, Teamleder Asyljura, Asylafdelingen
dorte.smed@drc.ngo

DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

OGSÅ RELEVANT FOR

VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

DELMÅL I FOKUS

Udvikl effektive, ansvarlige og gennemsigtige institutioner

Det statistiske datagrundlag er afgørende for arbejdet med verdensmålene. Et tilstrækkeligt datagrundlag er afgørende for, om problemer med manglende bæredygtighed kan konstateres, samt om fremdriften i løsning af problemerne kan følges. For de folketingsudvalg, som skal arbejde med Verdensmålene, er det afgørende, at de har adgang til relevante og tilstrækkelige data. Folketinget har også et ansvar for den åbenhed og gennemsigtighed, som er nødvendig for at civilsamfund, erhvervsliv og andre kan deltage i arbejdet med at realisere verdensmålene.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Folketinget bør sikre tæt kontakt til Danmarks Statistik, som har ansvaret for at sikre datagrundlaget og arbejder tæt sammen med FN's statistiske organisation.
- Samtidig må Folketinget sikre, at det nødvendige datagrundlag er til rådighed for alle udvalgs arbejde med lovforslag og andet myndighedsarbejde, samt at dette grundlag også er tilgængeligt for offentligheden.

FN-FORBUNDET

Jørgen Estrup, Landsformand, jedc@jorgenestrup.dk
Torleif Jonasson, Generalsekretær, tjo@fnforbundet.dk

DELMÅL I FOKUS

Udvikl effektive, ansvarlige og gennemsigtige institutioner

I VLAK-regeringens handlingsplan fra marts 2017 hedder det: *'Lovforslag og andre tiltag, som forelægges til Folketingets beslutning, samt planer og programmer udarbejdet af regeringen vil blive vurderet i forhold til Verdensmålene, i relevant omfang og såfremt konsekvenserne af disse forhold er væsentlige. Det vil i praksis betyde, at lovforslag og andre tiltag i relevant omfang og såfremt konsekvenserne af disse forhold er væsentlige, vil indeholde en vurdering af de sociale konsekvenser samt konsekvenserne for global udvikling og udviklingslande i tillæg til de økonomiske og miljømæssige konsekvenser samt konsekvenser for ligestilling og regioner, herunder landdistrikterne. Der vil blive udarbejdet en konkret model for sådanne vurderinger. Afvejningen af de enkelte hensyn er politisk, og vil blandt andet afhænge af de specifikke forslag og politikker.'*

Med henvisning til løftet givet på Folkemødet i juni 2018, stiller Kirsten Brosbøl et opfølgende §20-spørgsmål i september 2018, der besvares af Finansministeren: *'Det er fortsat min forventning, at regeringen vil iværksætte en screening af lovforslag op imod Verdensmålene. Regeringen vil snarest melde ud herom.'*

Vi venter stadig på udmeldingen.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Vi opfordrer til, at danske politikere arbejder for snarest at sikre, at den nødvendige konsekvensanalyse af lovgivningsinitiativer og andre regeringstiltag bliver en højt prioriteret aktivitet, hvilket vil være en afgørende forudsætning for, at Folketingets arbejde med verdensmålene kan realiseres i praksis.

FN-FORBUNDET

Jørgen Estrup, Landsformand, jedc@jorgenestrup.dk
Torleif Jonasson, Generalsekretær, tjo@fnforbundet.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

Styrk videnskab og innovation i de mindst udviklede lande

OGSÅ RELEVANT FOR

Alle Verdensmål

VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

DELMÅL I FOKUS

Udvikl effektive, ansvarlige og gennemsigtige institutioner

Nye idéer, oprør, reformkrav, opråb om demokratiske rettigheder og menneskerettigheder starter ofte på universiteter og andre uddannelsesinstitutioner. Danmark bør gå forrest i at støtte de personer, der tager kampen op mod undertrykkende regimer, overgreb på basale menneskerettigheder og forsøger at skabe forandringer i deres land. Uddannelse er og skal være med til at lede samfund i en mere fri og demokratisk retning, og det er derfor nødvendigt, at blandt andet universiteterne er rum for kritisk tænkning.

Sådan er det dog ikke mange steder i verden. Mange studerende rundt omkring i verden er nemlig forfulgte og smidt ud af deres uddannelser, fordi de kæmper en fredelig kamp for uddannelse, menneskerettigheder og demokrati. Det er uacceptabelt, og det er derfor vigtigt, at det internationale samfund tager større afstand fra det og rækker en hånd ud til de individer, der forsøger at tage kampen op indefra.

Students at Risk er et stipendie-program, hvor man giver studerende fra verdens lande en chance for at færdiggøre deres uddannelser i Danmark og dermed fortsætte kampen for en bedre verden. De studerende skal have gratis adgang til uddannelse og hjælp og støtte til deres ophold i Danmark. Forandringer skal helst komme indefra, og det er derfor altafgørende at støtte op om de kræfter, der i hvert et land kæmper for demokrati og menneskerettigheder. Programmet kører med succes i Norge.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Implementere programmet "Students at Risk" i den danske lovgivning.

DANSKE STUDERENDES FÆLLESRÅD

Aja Lykke Heinze, Udviklingskonsulent
aja@dsfnet.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

Giv flere stipendiatler til højere uddannelse i udviklingslandene

Kvinder skal deltage fuldt ud i ledelse og beslutningstagelse

Før en politik, der skaber jobs og lader virksomheder vækste

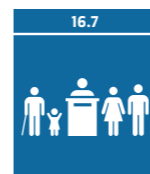
Promover større social, økonomisk og politisk inklusion for alle

VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

DELMÅL I FOKUS

Beslutninger skal tages på en responsiv, inkluderende og repræsentativ måde

Stærke partnerskaber er afgørende for at opnå verdensmålene, hvilket også afspejles i SDG 17 og dets vægt på multi-stakeholder partnerskaber. Der er dog stadig stort behov for at fokusere på, hvordan disse partnerskaber bedst skabes og metoder til at styrke synergier mellem partnere. Verdensmålsrammen i sig selv giver en unik mulighed for partnere i et land til at samles om et fælles mål og fælles aktiviteter, da den udover de 17 mål og 169 delmål giver en regeringsforpligtelse, et globalt indikator- og målesystem, samt en international review-proces til at vurdere fremskridtene i hvert land og for hvert mål.

For at kunne følge udviklingen i et lands implementering af verdensmålene er det imidlertid helt essentielt, at alle relevante interessenter inddrages og høres i review-processerne. Det gælder både den internationale review-proces, hvor landene fremlægger frivillige nationale rapporter (Voluntary National Reports - VNR) til FN, når de har lyst, men også i de nationale review-processer, der er nødvendige at få etableret for at sikre kontinuerligt fremskridt i implementeringen af verdensmålene.

Civilsamfundet har en særlig rolle at spille i review-processerne, både i forhold til at vurdere, hvordan implementeringen af verdensmålene skrider frem i det pågældende land, men også i indsamlingen af relevant data, og ikke mindst fordi civilsamfundet har mulighed for at nå og inddrage de fattigste og mest marginaliserede stemmer – og dermed bidrager til det grundlæggende princip bag verdensmålene om 'leave no one behind'. Men for at civilsamfundet kan udfylde denne rolle, er det vigtigt at styrke civilsamfundets råderum og udvikle årlige, inklusive reviewmekanismer og -processer i alle lande.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Danmark bør arbejde for samt yde økonomisk støtte til etableringen af årlige og inklusive nationale multi-stakeholder reviewmekanismer og -processer i alle samarbejdslande.
- Danmark bør tage en ledende rolle i FN i det forstående review af modaliteterne for opfølgningen på verdensmålene for at støtte civilsamfundets råderum og inklusion af civilsamfundet i både forberedelsen af landes frivillige nationale rapporter på verdensmålene (VNR) og i præsentationerne af VNR til FN's High Level Political Forum.

CARE DANMARK

Sarah Kristine Johansen, Politisk Koordinator
+45 2714 1326, skjohansen@care.dk

OGSÅ RELEVANT FOR

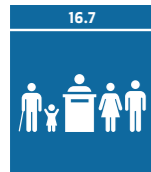
Alle Verdensmål

VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

DELMÅL I FOKUS

Beslutninger skal tages på en responsiv, inkluderende og repræsentativ måde

Beskyttelse af de mest sårbare (#16)

Danske politikere skal være primus motores for en dagsorden, der handler om at beskytte de mest sårbare mennesker i verdens brændpunkter. Vi skal sammen styrke indsatsen for at reducere og forebygge vold og skade mod civile i konflikter og efter naturkatastrofer og gennem lokalt baserede beskyttelsesindsatser fremme fred og inkluderende samfund.

Sikre lydhør, inkluderende, deltagende og repræsentativ beslutningstagning på alle niveauer

Dansk ulandsbistand skal øge opmærksomheden på potentialet i at medinddrage religiøse aktører i sociale forandringsprocesser. Således bør kontekstanalyser, forandringsteorier (ToCs) og design af programmer rutinemæssigt medinddrage religiøse aktører i indsatser for at opbygge og forsvare et frit og fair civilt råderum for alle. Trosaktører spiller ofte en undervurderet fundamental rolle i at opbygge og sikre et civilt råderum – gennem værdiformulering, ansvarliggørelse af myndigheder, beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere m.m.

Mål 16: Overordnet tænkning

Verdensmål 16 handler om institutionel forankring og retfærdige retssystemer på alle niveauer. Man kan derfor tale for, at netop dette mål også kigger på tværs af, hvordan implementeringen af alle 17 verdensmål kan sikres. For netop at sikre at verdensmålene ikke blot bliver politiske mål, er det vigtigt at tage udgangspunkt i det internationale menneskerettighedssystem og kernekonceptet i en rettighedsbaseret tilgang til udvikling: at alle borgere er rettighedsholdere, og at implementeringen af verdensmålene handler om, at 'duty-bearers' (dvs. stater, private aktører og andre involverede parter i opfyldelsen af rettigheder) er forpligtede til at opfylde borgernes rettigheder. Menneskerettigheder er ikke eksplicit repræsenteret i verdensmålene, men udgør en ramme som kan bruges til at guide monitoreringen af implementeringen af målene, og det er derfor vigtigt at sikre, at dette sker. Også for at sikre at SDG'erne ikke træder i stedet for menneskerettigheder men at disse sammentænkes. Det klareste link til menneskerettigheder er mål 16, så dette bør være et kernebudskab her.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Danske politikere promoverer en ny tilgang til beskyttelse af sårbare i kriser, som styres af lokale løsninger, mekanismer og aktører (community-crisis response, community protection & safety).
- Danske NGO'er går sammen om at udvikle en tilgang til beskyttelse af civile, der tager afsæt i lokale løsninger, og danske politikere støtter etableringen af et *Center for Excellence on community-led protection*.
- Danida øger opmærksomheden på potentialet i at medinddrage religiøse aktører i sociale forandringsprocesser. Kontekstanalyser, forandringsteorier og design af programmer skal rutinemæssigt medinddrage religiøse aktører i indsatser for at opbygge og forsvare et frit og fair civilt råderum for alle.
- Danmark skal udbygge sit engagement i PaRD – the International Partnership on Religion and Sustainable Development ²⁰. Særligt skal der udvikles politikker under PaRDs arbejdsgrupper vedr. verdensmål 16 og 5, som vil åbne for øget fokus på relevant engagement med trosaktører om opbygning og forsvar for et åbent civilt råderum, samt om styrkelse af ligestilling. Øget engagement handler både om politisk og ministeriel prioritering og funding.

FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP

Dennis Solberg Kjeldsen, Head of Policy, Advocacy and Learning, dkje@dca.dk

VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

DELMÅL I FOKUS

Beskyt grundlæggende rettigheder og giv aktindsigt

Civilsamfundet er under pres mange steder i verden. Trosbaserede organisationer, menneskerettighedsforkæmpere, uafhængige medier og andre civilsamfundsaktører er underlagt pres, restriktioner og undertrykkelse. I 2017 blev 46 journalister og 321 menneskerettighedsforkæmpere dræbt.

I en tid hvor den globale udvikling går i retningen af indskrænket råderum for civilsamfundet, ønsker Dansk Missionsråd og Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling, at Danmark skal være med til at sikre retten til tros-, tanke- og religionsfrihed.

I forbindelse med Danmarks medlemskab af FN's Menneskerettighedsråd har vi lovet: "We pledge to promote a better understanding and implementation of the freedom of religion or belief globally with a special focus on improving the rights and freedoms of women and girls."²¹

Hvordan ser dette ud i praksis? Danmarks plads i Menneskerettighedsrådet kan bruges strategisk til at fastholde tros- og religionsfrihed som en central og fundamental individuel rettighed. Uden tros- og religionsfrihed, ingen individuelle frihedsrettigheder. Uden individuelle frihedsrettigheder, ingen menneskerettigheder.

POLITISKE ANBEFALINGER

Danmarks plads i FN's Menneskerettighedsråd skal bruges til at sikre, at:

- Påtale brud på tros- og religionsfrihed, særligt for kvinder.
- Tros- og religionsfrihed gøres til en fast del af rapporteringen fra ambassaderne til Udenrigsministeriet
- Ambassadører mødes regelmæssigt med repræsentanter for tros- og livssynssamfund.

DANSK MISSIONSRÅDS UDVIKLINGSAFDELING (DMRU)

Filip Buff Pedersen, Konsulent, fbp@dmr.org

DANSK MISSIONSRÅD

Jonas Adelin Jørgensen, Generalsekretær, jaj@dmr.org

OGSÅ RELEVANT FOR

INDIKATOR
16.10.1 ²²⁾

VERDENSMÅL 16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

DELMÅL I FOKUS

Beskyt grundlæggende rettigheder og giv aktindsigt

Overalt i verden er civilsamfundet i stigende grad under angreb, hvilket ses gennem krænkelse af frihedsrettigheder både gennem restriktiv lovgivning og i praksis. Især ytrings-, forsamlings-, og foreningsfrihed er under pres både i udviklingslande og i vesten, og de seneste tal fra CIVICUS Monitor viser, at kun 4% af verdens befolkning lever i lande, hvor de fuldt ud har adgang til disse rettigheder og dermed mulighed for at deltage uhindret i demokratiet.

Hvis delmål 16.10 om, at der inden 2030 skal sikres beskyttelse af fundamentale frihedsrettigheder i henhold til international lovgivning og internationale aftaler, skal nås, kræver det en styrket indsats på området. Vi kan desværre se, at antallet af bekræftede mord, bortførelser, tvungne forsvindinger, vilkårlige tilbageholdelser og tortur mod journalister, fagforeningsmedlemmer og menneskerettighedsforkæmpere ikke er mindsket men nærmere steget siden 2015. Det betyder, at der må gøres en større indsats for at vende den negative trend. Danmark kan gøre meget gennem sin udenrigs- og udviklingspolitik og ved at stå fast på, at ingen anden sag legitimerer at indskrænke civilsamfundets råderum i Danmark.

Lovene, der begrænser civilsamfundets råderum, er ofte ikke begrænset til restriktiv NGO-lovgivning. Andre love, der omhandler emner såsom statistik, information, sociale medier og anti-terror, bruges som grunde til at indskrænke frihedsrettighederne. Vi ser også, at grupper der allerede er ekskluderet og oplever diskrimination i samfundet såsom LGBTI-forkæmpere, oprindelige folk, kvindemenneskerettighedsforkæmpere og religiøse mindretal oplever dobbelte lag af restriktioner.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Finansiering til civilsamfundet bør ledsages af konsekvent diplomatisk støtte til civilsamfundets råderum. Den kommende regering skal dermed ikke lade andre interesser stå i vejen for at kritisere en regering, der krænker frihedsrettighederne.
- Politisk lederskab skal indføre råderum-attachés på ambassader for at sikre øget støtte til civilsamfundets råderum lokalt og give dansk visum til civilsamfundsrepræsentanter, inklusive menneskerettighedsforkæmpere, der har brug for beskyttelse.

CIVIC SPACE ARBEJDSGRUPPEN I GLOBALT FOKUS

Sara Katrine Brandt, Civilsamfundsrådgiver
+ 45 2873 7871, sb@globaltfokus.dk

VERDENSMÅL 17 PARTNERSKABER FOR HANDLING

DELMÅL I FOKUS

Mobiliser finansielle ressourcer for udviklingslande

Behov for handlekraftige finansielle tiltag, for at sikre opnåelse af verdensmålene

Hvis verdensmålene skal opnås, kræver det store finansielle summer. Estimeret 3-400 milliarder dollars om året, og det er bare for de 59 fattigste lande. Ulandsbistanden er vigtig, men rækker slet ikke så langt. Selvom der kommer vigtige bidrag fra selskaber og private investorer til at nå verdensmålene, vil de ikke sikre sundhed og uddannelse til verdens fattigste, da der for de fleste ikke er kommercielle interesser i denne målgruppe. Derfor er det afgørende at efterleve delmål 17.3 om at mobilisere yderligere finansielle ressourcer og fra forskellige kilder.

Mellemfølgelig Samvirke vil opfordre en kommende regering til at overveje følgende konkrete skattetiltag til at sikre SDG-finansiering:

- 1% skat på dollarmilliardernes formue, det vil potentielt rejse 100 milliarder dollars årligt ²³⁾.

Herudover vil vi opfordre en kommende regering til at arbejde for:

- Progressiv beskatning som en måde at sikre politikkoherens for udvikling.
- Skat på finansielle transaktioner, hvilket allerede ses i bl.a. Indien, og som EU har genoptaget forhandlinger om internt.
- Skat på CO₂ udledning, hvilket både vil sikre mere finansiering til verdensmålene og forbedre klimaet med mindre CO₂ udslip.

POLITISKE ANBEFALINGER

- En kommende regering skal mobilisere yderligere finansielle ressourcer til SDG-finansiering, bl.a. via nye skattetiltag.
- Danmark skal i internationale regi lægge et politisk pres for at sikre global opnåelse af delmål 17.3.

MELLEMFØLJELIGT SAMVIRKE

Ditte Ingemann, Politisk Rådgiver
+45 4110 0139, dih@ms.dk

OGSA RELEVANT FOR

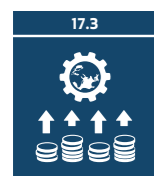

VERDENSMÅL 17 PARTNERSKABER FOR HANDLING

DELMÅL I FOKUS

Mobiliser finansielle ressourcer for udviklingslande

Styrk udviklingslandenes kapacitet til at opnå Verdensmålene

Lokalisering af nødhjælp og langsigtet udviklingshjælp

På det humanitære topmøde i Istanbul i 2016 forpligtede statsledere, globale institutioner og internationale organisationer sig til at styrke lokale aktørers, herunder lokale civilsamfunds, rolle i en humanitær respons. I kraft af lokale aktørers indsigt i og forståelse af lokale forhold og deres tilstedeværelse lokalt kan de hurtigt og effektivt handle, når krisen rammer. De redder liv lang tid før internationale aktører når frem – hvis de når frem.

På topmødet blev der sat konkrete globale mål for lokalisering af nødhjælp og langsigtet udviklingshjælp. Et af de vigtigste mål er i langt højere grad at give lokale og nationale aktører øget bestemmelsesret over de humanitære midler. I 2020 skal 25% af den samlede humanitære støtte (dvs. de lande og donorer, der underskrev Grand Bargain) så vidt muligt gå direkte til lokale og nationale aktører. Ved indgangen til 2019 er der få fremskridt at spore. I den seneste Globale Humanitær Assistance rapport (2018) fremgår det, at kun 0,4% af den samlede humanitære finansiering går til nationale og/eller lokale aktører. Ligeledes er kapacitetsopbygning af lokale og nationale aktører dikteret af internationale organisationers agendaer og interesser og primært øremærket til at styrke kapacitet i forhold til at løse tekniske opgaver i forbindelse med projekter (såsom vand og sanitet, infrastruktur, analyse og monitorering, etc.). Støtte til kapacitetsopbygning har i mindre grad fokus på at skabe og styrke robuste og bæredygtige lokale organisationer, der arbejder for lokale løsninger på lokale problemer.

På den baggrund skal Danmark være en aktiv fortaler for, at nødhjælp og langsigtet udviklingsarbejde har størst gennemslagskraft og er mest effektiv, når det er lokale aktører (organisationer, lokalsamfund, lokalregeringer), der driver arbejdet. Der er behov for et paradigmeskifte i international udviklingshjælp, hvor internationale NGO'er og regeringer slipper kontrollen og lader dem, der er tættest på at kunne løse problemerne, indtage førersædet.

POLITISKE ANBEFALINGER

- Etablering af en særlig pulje til uøremærket kapacitetsopbygning af nationale NGO'er som defineres af nationale og lokale NGO'er.
- Etablering af en pulje af internationale donor funds (pooled funds) i lande ramt af konflikt og katastrofer, der styres og implementeres af nationale NGO'er. Dette initiativ kunne prøvekøres i en række pilotlande, hvor danske NGO'er har en stærk tilstedeværelse og kunne monitorere processen.
- Belønningssystem til INGO'er, der virkelig fremmer lokale løsninger og aktører.

FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP

Dennis Solberg Kjeldsen, Head of Policy, Advocacy and Learning
dkje@dca.dk

KILDER

- 1) Liste over Globalt Fokus' styregruppe kan findes her:
[Http://www.globaltofokus.dk/om-os/organisationen/styregruppe](http://www.globaltofokus.dk/om-os/organisationen/styregruppe)
- 2) Resolution 70/1. Transforming our world: the 2030 agenda for Sustainable Development, UN General Assembly, 21. Oktober 2015
[Http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E)
- 3) Udenrigsministeriet, Strategi: Verden 2030, [Http://um.dk/da/danida/strategi%20og%20prioriteter](http://um.dk/da/danida/strategi%20og%20prioriteter)
- 4) 2018 World Inequality Report
- 5) Human Development Report, UNDP 2016
- 6) Andelen af personer med handicap med en erhvervskompetencegivende uddannelse faldt fra 74% til 66% fra 2012 til 2016 for de 30-40 årige. I samme periode steg uddannelsesniveaet for personer uden handicap fra 84% til 86%.
Kilde: Institut for Menneskerettigheder på baggrund af Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærds (VIVE) tilbagevendende survey af levevilkår for mennesker med handicap i Danmark.
- 7) [Https://politiken.dk/indland/art6919251/Handikappede-venter-i-uvished-p%C3%A5-n%C3%B8dvendig-hj%C3%A6lp](https://politiken.dk/indland/art6919251/Handikappede-venter-i-uvished-p%C3%A5-n%C3%B8dvendig-hj%C3%A6lp)
- 8) Inden 2030 skal alle elever have tilegnet sig den viden og de færdigheder, som er nødvendige for at fremme en bæredygtig udvikling, herunder bl.a. gennem undervisning i bæredygtig udvikling og en bæredygtig livsstil, menneskerettigheder, ligestilling mellem kønnene, fremme af en fredelig og ikke-voldelig kultur, globalt borgerskab og anerkendelse af kulturel mangfoldighed og af kulturens bidrag til en bæredygtig udvikling
- 9) Global Monitoring Education Report, figur 14.2, side 192 med titlen: "Students who believe in equal rights for all ethnic groups also believe it is good for democracy".
- 10) [Http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1258270/FULLTEXT01.pdf](http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1258270/FULLTEXT01.pdf), ss. 9-11, 27
- 11) "We pledge to promote a better understanding and implementation of the freedom of religion or belief globally with a special focus on improving the rights and freedoms of women and girls."
Candidature of Denmark to the Human Rights Council 2019-2021 Voluntary pledges and commitments
- 12) Danmarks Udviklingspolitiske og humanitære strategi 'Verden 2030', s. 13
- 13) [Http://www.hillcountryinstitute.org/wp-content/uploads/missionaryrootsofliberaldemocracy.pdf](http://www.hillcountryinstitute.org/wp-content/uploads/missionaryrootsofliberaldemocracy.pdf)
- 14) [Http://siteresources.worldbank.org/EXTDEVIALOGUE/Resources/Development_Faith.pdf](http://siteresources.worldbank.org/EXTDEVIALOGUE/Resources/Development_Faith.pdf)
- 15) [Https://handicapbarometer.dk/baseret-pa-VIVEs-SHIELD-undersogelse-2016](https://handicapbarometer.dk/baseret-pa-VIVEs-SHIELD-undersogelse-2016).
- 16) a) [Http://www.oecd.org/gov/ethics/public-procurement.htm](http://www.oecd.org/gov/ethics/public-procurement.htm)
b) Status for offentlig konkurrence 2016, KFST
- 17) UN Guiding Principles on Business and Human Rights, Principles 5 and 6
- 18) Danmarks Udviklingspolitiske og humanitære strategi, Verden 2030 s.13.
- 19) Scott Appleby: The Ambivalence of the Sacred: Religion, Violence and Reconciliation, Lanham 2000
- 20) [Http://www.partner-religion-development.org](http://www.partner-religion-development.org)
- 21) Candidature of Denmark to the Human Rights Council 2019-2021 Voluntary pledges and commitments
- 22) Antal af bekræftede mord, bortførelser, tvungne forsvindinger, vilkårlige tilbageholdelser og tortur mod journalister og associerede mediefolk, fagforeningsmedlemmer og menneskerettighedsforkæmpere indenfor de seneste 12 måneder.
Kilde: [Https://dst.dk/da/Statistik/Sdg/16-fred-retfaerdighed-og-staerke-institutioner/delmaal-10/indikator-1#istart](https://dst.dk/da/Statistik/Sdg/16-fred-retfaerdighed-og-staerke-institutioner/delmaal-10/indikator-1#istart)
- 23) 'Closing the SDG Gap' rapport skrevet af Jeffrey Sachs og den danske organisation Move Humanity

GLOBALT FOKUS

- Folkelige organisationers udviklingssamarbejde

Rysensteensgade 3, 3. sal

1564 København V

www.globaltfokus.dk

info@globaltfokus.dk

